

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G”
- ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

Opracował:

RZECZOWNAWCA
ds. Zabezpieczeń Przeciwpowodziowych
bryg. wst. sp. cz. m. i. w. i. w. Zawrotniak
Nr upr. 331.98
37-450 Stalowa Wola, ul. 1-go Sierpnia 17/8
tel. 602 195 418, e-mail: zibizet@interia.pl

Zatwierdzam:

Stalowa Wola, maj 2022 rok

Karta aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana aktualizacji - co 2 lata lub przy każdej zmianie warunków techniczno – organizacyjnych użytkowania obiektu - wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej (wg § 6 rozp. MSW i A [4]).

Lp.	Data aktualizacji:	Zakres aktualizacji:	Osoba dokonująca aktualizacji:

Spis treści:

1. Podstawy prawne opracowania:	4
2. Postanowienia i cel opracowania	5
3. Podstawowe pojęcia i definicje:	7
4. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu.	11
4.1. Ogólna charakterystyka i przeznaczenie obiektu.	11
4.2. Warunki ochrony przeciwpożarowej.	11
4.2.1. Parametry techniczne obiektu.	11
4.2.2. Minimalne odległości	12
4.2.3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych	12
4.2.4. Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób.	12
4.2.6. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych	12
4.2.6. Podział na strefy pożarowe.	12
4.2.7. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez poszczególne elementy budowlane.	13
4.2.8. Warunki ewakuacji:	14
4.2.9. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych:	14
4.2.10. Dobór urządzeń przeciwpożarowych - instalacje przeciwpożarowe:	15
4.2.11. Wyposażenie w gaśnice:	18
4.2.12. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru:	22
4.2.13. Drogi pożarowe:	22
4.2.14. Bezpieczeństwo ludzi i mienia:	23
5. Sposoby poddawania przeglądów technicznym oraz czynnościom konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych oraz instalacji użytkowych i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo budynku.	23
5.1. Instalacja hydrantów wewnętrznych.	23
5.2. Gaśnice i agregaty proszkowe.	24
5.3. System Sygnalizacji Pożaru	25
5.6. Instalacja oświetlenia awaryjnego, ewakuacyjnego.	26
5.7. Ogólne czasokresy badań urządzeń i Instalacji oraz osoby, które je mogą wykonywać.	26
6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.	27
6.1. Zagrożenie wynikające z funkcji budynku	27
6.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru	28
6.3. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	29
6.4. Alarmowanie	31
6.5. Działania ratownicze.	32
6.6. Kierowanie akcją ratowniczą	33
6.7. Zasady postępowania w przypadku zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego	34
6.8. Uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi	35
7. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	35
8. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi	41
8.1. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej	41
8.2. Ewakuacja ludzi i mienia	42
8.3. Sposób przeprowadzenia ewakuacji zorganizowanej i indywidualnej	43
9. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.	46
10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami szpitala miejskiego personelu medycznego i pracowników.	48

Wykaz Załączników tekstowych:

- Załącznik Nr 1 – Scenariusz rozwoju zdarzeń podczas pożaru
- Załącznik Nr 2 – wzór OŚWIADCZENIA o zapoznaniu się z IBP
- Załącznik Nr 3 – INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU dla budynku „G” Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli
- Załącznik Nr 4 – ZEZWOLENIE NR ... NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO
- Załącznik Nr 5 – PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO
- Załącznik Nr 6 – ZARZĄDZENIE NR .../2022 -Dyrektora Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli o wprowadzeniu do stosowania IBP

Wykaz załączników graficznych:

- Zewnętrzny plan ochrony przeciwpożarowej
- Części graficzne poszczególnych kondygnacji – poziomów budynku

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - powinna być przechowywana w miejscu ściśle określonym i dostępnym: na Portierni przy bramie głównej wjazdowej oraz u Inspektora ds. ochrony przeciwpożarowej Szpitala - w sposób gwarantujący natychmiastową możliwość skorzystania z niej przybyłym na teren Szpitala - ekipom ratowniczym PSP !!!

1. Podstawy prawne opracowania:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. „o ochronie przeciwpożarowej” (t.j. Dz. U. 2018r., poz. 620). **[1]**
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. „Prawo Budowlane”. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej z dnia 8 czerwca 2017 r. „w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy „Prawo budowlane, Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. (Dz. U. 2017, poz. 1332).” **[2]**
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. „w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie” (Dz. U. z 2015r., poz. 1422 z późn. zm.). **[3]**
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. „w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów” (Dz. U. z 2010r. Nr 109, poz. 719). **[4]**
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. „w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych” (Dz. U. z 2009r. Nr 124, poz. 1030). **[5]**
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 kwietnia 2010r. „w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczeń tych wyrobów do użytkowania” (Dz. U. z 2007r, nr 143, poz. 1002). **[6]**
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007r. „w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania” (Dz. U. z 2010r, nr 85, poz. 553). **[6]**

2. Postanowienia i cel opracowania

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. „o ochronie przeciwpożarowej” [1] - **Dyrektor** (lub zarządzający w jego imieniu obiektem) **zapewniając ochronę przeciwpożarową, rozumianą jako kompleks przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi miejscowymi zagrożeniami, obiektów i budynków, zobowiązany jest w szczególności:**

- a) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- b) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- c) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- d) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- e) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- f) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- g) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Przedmiotem opracowania jest analiza zagrożeń pożarowych oraz określenie metod postępowania pracowników budynku „G” - Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli ul. Staszica 4. Szczegółowe zasady dotyczące sposobów i warunków ochrony przeciwpożarowej budynków, obejmujące odpowiednie warunki ochrony technicznej, a także warunki organizacyjne i formalno - prawne, zapewniające przeciwdziałanie powstaniu pożaru lub minimalizację jego skutków, a także ochronę ludzi i mienia zostały określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. „w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów” [4]. Nakłada to na właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów obowiązek zapewnienia i wdrożenia:

- a) warunków ochrony przeciwpożarowej, wynikających z przeznaczenia, sposobu użytkowania oraz warunków technicznych obiektu,
- b) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz:
- c) sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- d) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- e) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- f) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania);
- g) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- h) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- i) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - odległości od obiektów sąsiadujących,
 - parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie (lub strefach) pożarowych,
 - kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i poszczególnych pomieszczeniach,
 - lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem (jeśli takie występują),
 - podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,

- dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony,
- j) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.
- Przedstawione w niniejszym opracowaniu obowiązki wchodzą w zakres podstawowych obowiązków pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Zapoznanie się z przedmiotowym opracowaniem i wynikającymi z niego obowiązkami powinno być potwierdzone podpisem pracownika na oświadczeniu (Załącznik Nr 2) i powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Cele oraz zasady stosowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego:

1. Celem Instrukcji jest określenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, itp. jakie należy uwzględnić podczas użytkowania budynku „G” – SZPITALA POWIATOWEGO W STALOWEJ WOLI.
 2. Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko;
 3. Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność gospodarczą w budynku lub wykonujących jakiekolwiek prace na jego terenie (w szczególności niebezpieczne pożarowo). Obowiązek zapoznania tych osób z treścią instrukcji spoczywa na ich pracodawcy (najemcy/wykonawcy).
 4. Przyjęcie do wiadomości treści Instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji został umieszczony w załącznikach. Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika;
 5. **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązuje od dnia zatwierdzenia jej przez Dyrektora – Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli (data i podpis na stronie tytułowej) - powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania, które wpływają na zmianę warunków ochrony ppoż. !!!**
 6. Systematyczna i terminowa kontrola oraz nadzór i konserwacja urządzeń i instalacji przeciwpożarowych występujących w budynku „G” – Szpital Powiatowy w Stalowej Woli.
- Nadzór nad zapoznaniem się przez pracowników zatrudnionych na terenie obiektu z treścią przedmiotowej „INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO” oraz przestrzeganie ustaleń w niej zawartych należy do podstawowych obowiązków Dyrektora Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli oraz pośrednio innych osób świadczących usługi na powierzchni użytkowanej przez tą instytucję.**

3. Podstawowe pojęcia i definicje:

Ochrona przeciwpożarowa – to zespół przedsięwzięć polegających na realizacji zadań służących ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Pożar - to niekontrolowany proces palenia przebiegający w miejscu do tego nie przeznaczonym, który może przynieść ofiary, rannych oraz straty materialne lub straty w środowisku naturalnym.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia wywołane zjawiskiem pożaru, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych.

Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - rozumie się przez zespół przedsięwzięć zapewniających spełnienie odpowiednich warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno - prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Działania ratownicze - rozumie się przez to czynności podjęte w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Materiały niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to następujące materiały:

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- materiały mające skłonności do samozapalenia.

Zapłon - to zapalenie się par cieczy palnej lub mieszaniny gazowej punktowym bodźcem energetycznym (dzieje się to w ograniczonej przestrzeni, a czoło płomienia przemieszcza się następnie już samoczynnie na całą pozostałość mieszaniny) – dotyczy tylko cieczy palnych i gazów.

Samozapalenie - proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samonagrzewanie się materiałów, a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego (np. samozapalenie w wyniku egzotermicznej reakcji chemicznej).

Temperatura zapalenia - jest to najniższa temperatura materiału stałego, który ogrzewany strumieniem ciepła dostarczonym z zewnątrz w wyniku rozkładu termicznego wydziela palną fazę lotną o stężeniu umożliwiającym jego zapalenie się, tzn. samorzutne pojawienie się płomienia.

Temperatura zapłonu - jest to najniższa temperatura cieczy ogrzewanej w ściśle określony sposób, której pary tworzą z powietrzem mieszaninę zapalającą się przy zbliżeniu płomienia. Temperatura zapłonu charakteryzuje tylko ciecze palne.

Ciecz palna - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C.

Materiały łatwo zapalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego, zapalają się płomieniem i po usunięciu tego źródła palą się nadal.

Materiały trudno zapalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego zapalają się płomieniem jedynie w zasięgu działania źródła ciepła i po usunięciu tego źródła albo po miejscowym wypaleniu - gasną.

Materiały niepalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego, nie zapalają się, nie powodują wydzielania takiej ilości ciepła, które warunkuje podniesienie temperatury do określonej wartości.

Strefa pożarowa - przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie mógł się przenieść na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Stanowi ją budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielania przeciwpożarowego bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Gęstość obciążenia ogniowego - energia cieplna wyrażona w MJ, która może powstać przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażoną w „m²”.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:

- mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL,

*Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „6” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola*

- produkcyjne i magazynowe, określane dalej jako **PM**,
 - inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane dalej jako **IN**.
- Kategoria zagrożenia ludzi (ZL)** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii:

- **ZL I** - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- **ZL II** - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- **ZL III** - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **ZL IV** - mieszkalne,
- **ZL V** - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin łącznie.

Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczenia, w których:

1. łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
2. mają miejsce procesy technologiczne niepozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,
3. jest prowadzona hodowla roślin lub zwierząt, niezależnie od czasu przebywania w nich osób zajmujących się obsługą.

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadza się następujący podział budynków na grupy wysokości:

- **niskie (N)** - do 12m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- **średniowysokie (SW)** - ponad 12m do 25m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- **wysokie (W)** - ponad 25m do 55m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- **wysokościowe (WW)** - powyżej 55m nad poziomem terenu.

Urządzenia przeciwpożarowe - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Zabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych - rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację.

Przeciwpozarowy wyłącznik prądu - wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Warunki ewakuacji - to przedsięwzięcia zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpozarowego, polegające na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno - budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno - budowlanych zapewniających usuwanie dymu,
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi,
- zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Przejście ewakuacyjne - długość maksymalna od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek - do: wyjścia ewakuacyjnego lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne - długość maksymalna drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym - to prace związane z użyciem otwartego ognia, które w sposób szczególnie zagrażają powstaniem pożaru bądź wybuchu w przedmiotowym obiekcie.

Strefa zagrożenia wybuchem - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Zagrożeniem pożarowym - nazywamy zespół czynników mających wpływ na powstanie i rozprzestrzenianie się pożarów, a przez to na bezpieczeństwo życia ludzi, zwierząt i mienia.

Klasa odporności pożarowej budynku - to parametr charakteryzujący odporność budynku na niszczące działanie ognia, wynikający z odporności zastosowanych elementów budowlanych, gęstości obciążenia ogniowego, kategorii zagrożenia ludzi.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpozarowych - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów.

System sygnalizacji pożarowej SSP - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze do siedziby monitoringu pożarowego (za pośrednictwem operatora do Straży Pożarnej).

Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru - rozumie się przez to wodę przeznaczoną do gaszenia pożarów oraz osłony obiektów zagrożonych przerzutem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży pożarnej z wodociągów, z punktów czerpania wody oraz z przeciwpozarowych zbiorników wodnych.

Hydrant zewnętrzny, nadziemny lub podziemny - rozumie się przez to zawór wbudowany w sieć wodociagową zewnętrzną przeciwpozarową, przeznaczony głównie z tej sieci wody do celów przeciwpozarowych

Teren przyległy - jest to pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach techniczno - budowlanych.

4. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA, SPOSOBU UŻYTKOWANIA I WARUNKÓW TECHNICZNYCH OBIEKTU.

4.1. Ogólna charakterystyka i przeznaczenie obiektu.

Budynek „G” Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli zlokalizowany jest w centralnej części zespołu budynków na terenie ogrodzonym przy ulicy Staszica 4. Główna brama wjazdowa na teren obiektu zlokalizowana jest od strony ul. Mickiewicza. Odległość do najbliższej Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Nr 1 Komendy Powiatowej PSP przy Al. Jana Pawła II - wynosi około 2,2km, a czas dojazdu do budynku dla PSP wynosi ok. 4 min. Jest to budynek średniowysoki, 4-o piętrowy z ładowiskiem na dachu, podpiwniczony posadowiony bezpośrednio na gruncie. Budynek został wykonany w technologii tradycyjnej na bazie słupów żelbetowych, stropów żelbetowych bezbelkowych oraz ścian osłonowych murowanych (ławy fundamentowe i schody żelbetowe, stropodach wentylowany na płycie żelbetonowej). Na dachu budynku znajduje się ładowisko dla śmigłowca wykonane w technologii żelbetowej wraz z niezbędną infrastrukturą. Obiekt połączony jest ze Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym za pomocą łącznika (odrębna strefa pożarowa). Budynek „G” ma następujące przeznaczenie:

- Piwnica - pomieszczenia techniczne (maszynownie wentylacji i klimatyzacji, maszynownie dźwigów itp.), magazyny, szatnie, pomieszczenia socjalno - higieniczne,
- Parter - Dział Analiz i Rozliczeń z NFZ, Mini - bar, pomieszczenia techniczne, krwiodawstwo,
- Piętro I - dział diagnostyki obrazowej, pracownia rezonansu magnetycznego,
- Piętro II - blok operacyjny i pracownia endoskopowa, sale łóżkowe, hemodynamika,
- Piętro III - oddział kardiologiczny II, oddział intensywnego nadzoru kardiologicznego,
- Piętro IV - oddział kardiologiczny, oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej,
- Dach - ładowisko helikoptera.

Podstawowe instalacje techniczne występujące w analizowanym budynku to instalacje: elektryczne - a w tym: odgromowa, gniazd wtykowych, oświetlenia podstawowego, telefoniczna, LAN, kontroli dostępu, telewizji dozorowej CCTV, RTV, przyzywowa, wentylacyjna, klimatyzacyjna, wodno-kanalizacyjna, centralnego ogrzewania, gazów medycznych oraz przeciwpożarowe: - tj. system sygnalizacji pożaru (SSP), instalacja przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego, instalacja oświetlenia awaryjnego - ewakuacyjnego, instalacja hydrantów wewnętrznych DN 25 z węzami półsztywnymi, systemy automatycznego oddymiania ewakuacyjnych klatek schodowych, system zabezpieczenia ppoż. ładowiska na dachu z półstałą instalacją gaśniczą i związanych z tym wyposażeniem technicznym. Przewidziano również instalację rezerwowaną z układu zasilania gwarantowanego bezprzerwowego UPS do zasilania pomieszczeń medycznych grupy 2 (wg normy z PN-HD 60364-7-710) pracujących w układzie IT.

4.2. Warunki ochrony przeciwpożarowej.

4.2.1. Parametry techniczne obiektu.

Dane charakterystyczne budynku:

- długość: 44,20m,
- szerokość: 44,87m (61,0 m z łącznikiem),
- powierzchnia zabudowy: 1.935m²
- powierzchnia użytkowa IV piętra: 1400,12m²
- kubatura: 39.374m³ - w tym:
 - piwnic: 6.182m³,
 - części nadziemnej: 31.850m³,
 - łączników: 1.341m³,

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- liczba kondygnacji nadziemnych - 5 (parter + 4 piętra) + lądowisko na płycie dachu,
- liczba kondygnacji podziemnych - 1 (piwnice),
- wysokość: 19,20m, budynek średniowysoki SW.

Poszczególne elementy budowlane posiadają wymaganą odporność ogniową jak dla budynku w klasie „B” odporności pożarowej - odpowiednio:

- elementy nośne: ściany, słupy, podciagi: R 120, murowane i żelbetowe,
- stropy: - REI 60, żelbetowe, płytowe monolityczne gr. min. 15cm (strop oddzielający lądowisko REI 120),
- ściany zewnętrzne: REI 120, murowane z bloczków gazobetonowych lub betonowych,
- ściany wewnętrzne: EI 60 murowane z bloczków betonowych oraz EI 30 – jako systemowe z płyt GKF, na stelażu, z wełną mineralną (wg certyfikowanej technologii producenta płyt),
- dach: jako stropodach niewentylowany – (płyta żelbetowa oddzielająca lądowisko w klasie REI 120): wg warstw: papa nawierzchniowa dwuwarstwowa, izolacja termiczna gr. min 20 cm, paroizolacja (folia PE gr. 0,2 mm), płyta żelbetowa grubości wg PT konstrukcji, pustka powietrzna, sufit powieszony rastrowy – min. RE 60.

4.2.2. Minimalne odległości.

Analizowany budynek znajduje się w zabudowanym sąsiedztwie budynków należących do funkcjonującego Szpitala. Odległości od innych budynków wynoszą powyżej 10m przy wymaganych 8m, a połączenia do budynku przyległego stanowią elementy oddzielenia przeciwpożarowych jak dla budynku w klasie „B” odporności pożarowej - ściany REI 120 z drzwiami EI 60 oraz przepustami instalacyjnymi na każdym przejściu instalacyjnym w klasie EI 120 (dla klap ppoż. w kanałach wentylacyjnych EIS 120). Odległość od granicy działki wynosi powyżej 60m. Wymagania odległościowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej są spełnione zgodnie z warunkami technicznymi [3] § 271 i 272.

4.2.3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.

W budynku nie przewiduje się stosowania materiałów łatwo zapalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010r. „w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów” [4] Zastosowane materiały do wystroju wnętrz i wyposażenia pomieszczeń pod względem palności, w zdecydowanej większości występują materiały stałe związane z podstawowymi jego funkcjami i wyposażeniem wnętrz tj. elementy drewnopochodne, tkaniny, tworzywa sztuczne (tj. sprzęt komputerowy, urządzenia elektryczne i elektroniczne, wyposażenie sal szpitalnych itp.).

4.2.4. Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób.

Analizowany budynek został zakwalifikowany do następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- piwnice: - PM + ZL III,
- parter i I piętro: - PM + ZL III,
- piętra od II do IV: - ZL II.

Ogólnie przyjmuje się, że w budynku będzie występowało poniżej 200 łóżek dla pacjentów oraz będzie zatrudnionych ponad 50 osób personelu medycznego i pomocniczego.

4.2.5. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.

W pomieszczeniach technicznych i magazynowych wyznaczona przez projektantów budynku maks. gęstość obciążenia ogniowego nie będzie przekraczała wielkości 500 MJ/m².

4.2.6. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.

Zarówno w analizowanym budynku, jak i wokół niego - nie przewiduje się występowania pomieszczeń i przestrzeni zagrożonych wybuchem. W obiekcie nie będą przechowywane lub przetwarzane substancje, tworzące w mieszaninie z powietrzem przestrzenie zagrożone wybuchem.

4.2.6. Podział na strefy pożarowe.

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w budynku średniowysokim (ŚW) kategorii ZL II wynosi 3.500m². Każda z kondygnacji budynku wielofunkcyjnego została podzielona na dwie strefy pożarowe za pomocą ścian murowanych oddzielenia ppoż. o klasie odporności ogniowej (co najmniej REI 120) drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 60. Pomieszczenie hydroforni zostało wydzielono pożarowo jako osobna strefa pożarowa budynku. Łądowisko na dachu stanowi również oddzielną strefę pożarową (strop pod ładowiskiem REI 120 z przepustami instalacyjnymi ppoż. EI 120).

4.2.7. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez poszczególne elementy budowlane.

- dla Szpitala ZL II (bud. średniowysoki) wymagana jest klasa „B” odporności pożarowej. Wszystkie zastosowane w budynku elementy są nierozprzestrzeniające ognia i spełniają wymogi poniższej tabeli. Wymagane klasy odporności ogniowej poszczególnych elementów budynku:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
„B”	R 120	R 30	REI 60	EI 60 (o↔i)	EI 30	RE 30

Wymagania dla elementów oddzielen przeciwpożarowych:

- Klatki schodowe wydzielono ścianami murowanymi o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 60 oraz zamknięto drzwiami ppoż. o klasie odporności ogniowej EI 30.
- Strefy pożarowe na każdej kondygnacji wydzielono ścianami murowanymi o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 120 oraz zamknięto drzwiami ppoż. o klasie odporności ogniowej EI 60. Na całej wysokości budynku - po obu stronach elewacji w miejscu występowania ściany oddzielenia ppoż. wykonano pionowy pas z materiału niepalnego o szerokości 4m w klasie min. EI 120.
- Pomieszczenie hydroforni, pomieszczenie techniczne (wentylatornia), sprężarkownia, maszynownia windy znajdujących się na parterze wydzielono ścianami o klasie odporności ogniowej, co najmniej REI 60 oraz zamknięto drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30.
- Magazyn sprzętu i aparatury i magazyn bielizny czystej znajdujące się na pierwszym piętrze wydzielono ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 60 oraz zamknięto drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30.
- Pomieszczenie, którym znajduje się UPS (III piętro) wydzielono ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 60 oraz zamknięto drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30, a w łączniku do budynku głównego zamknięto drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 60.
- Przeszklenia na korytarzach ewakuacyjnych o odporności pożarowej EI 15; drzwi otwierające się z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne nie powodują po całkowitym otwarciu zawężania ich szerokości poniżej wymaganej wielkości.
- Zamknięcia otworów korytarza ewakuacyjnego (łącznik do budynku głównego) - drzwi przeciwpożarowe w klasie odporności ogniowej min. EI 60.

Wszystkie elementy konstrukcyjne obiektu spełniają wymóg nierozprzestrzeniania ognia, a w zakresie wystroju wnętrz użyto wyłącznie:

- materiałów, których produkty rozkładu termicznego nie są „bardzo toksyczne” i „silnie dymiące” – a w tym:
- wykładzin podłogowych i okładzin ściennych oraz stałych elementów wystroju i wyposażenia wnętrz, co najmniej "trudno zapalnych";
- sufitów podwieszonych i okładzin sufitowych, co najmniej: "niezapalnych", „nie kapiących” i „nie odpadających pod wpływem ognia”.

4.2.8. Warunki ewakuacji:

Wymagane warunki ewakuacji w obiekcie zapewniono poprzez:

- Poziome drogi ewakuacyjne obudowane są ścianami w klasie, co najmniej EI 30 odporności ogniowej.
- Maksymalna długość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniach nie przekracza dopuszczalnych 40m.
- Maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego dla stref ZL II nie przekracza odległości 10m przy jednym kierunku ewakuacji i 40m przy kilku kierunkach ewakuacji.
- Maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego dla stref ZL III i PM nie przekracza odległości 30m (w tym 20m na poziomej drodze) - przy jednym kierunku ewakuacji i 60m przy kilku kierunkach ewakuacji.
- Wykładziny podłogowe w korytarzach posiadają cechy co najmniej trudno zapalności.
- Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych wynosi minimum 1.4m.
- W budynku zapewniono dwie wydzielone pożarowo klatki schodowe, zamykane drzwiami w klasie EI 30 odporności ogniowej na poziomie każdej kondygnacji obiektu oraz wyposażone w samoczynne instalacje oddymiania grawitacyjnego z jednoczesnym zapewnieniem ich prawidłowego napowietrzania w warunkach pożaru.
- Parametry użytkowe i pożarowe biegów schodów i spoczników są spełnione i wynoszą:
 - klasa odporności ogniowej min. R 60.
 - szerokość biegów schodów ewakuacyjnych wynosi min. 1.40 m (w świetle).
 - szerokość spoczników schodów ewakuacyjnych wynosi min. 1.5m (w świetle).
 - wysokość stopni schodów ewakuacyjnych wynosi maks. 15cm.
- Poziome i pionowe drogi ewakuacyjne wyposażone zostały w oświetlenie ewakuacyjne, zgodne z PN-EN 1838 i PN-EN 50172 i tym samym gwarantujące natężenie oświetlenia 1 Lux przez okres min. 60 minut oraz podświetlane znaki kierunkowe ewakuacji, co umożliwi szybszą i sprawniejszą ewakuację pacjentów.
- Szerokości drzwi umożliwiających opuszczenie budynku z przestrzeni klatek schodowych wynoszą - co najmniej 1.4m - z kierunkiem otwierania zgodnym z kierunkiem ewakuacji tj. - na zewnątrz obiektu.
- Drzwi otwierające się z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne nie powodują po całkowitym ich otwarciu zawężania i obniżenia szerokości drogi ewakuacyjnej poniżej wymaganych przepisami.
- Do wykończenia wewnątrz nie zastosowano materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące.
- Wystrój wewnątrz w obrębie korytarzy jest wykonany z materiałów niepalnych lub co najwyżej trudno zapalnych.
- Sufity podwieszane (okładziny sufitów) wykonane są z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.

Mając na uwadze bezpieczeństwo użytkowników obiektu należy: zapewnić drożność dróg ewakuacyjnych - w tym zakresie zabrania się: ustawiania na korytarzach jakichkolwiek przedmiotów zmniejszających wymiary korytarzy, a w szczególności materiałów palnych !

Rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych oraz kierunki ewakuacji ludzi z budynku pokazano na planach poszczególnych kondygnacji, stanowiących załączniki graficzne do niniejszej Instrukcji.

4.2.9. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych:

Instalacje użytkowe zabezpieczone zostały poprzez następujące instalacje i urządzenia:

- Przeciwpowozarowe wyłączniki prądu elektrycznego (oddzielnie dla budynku i ładowiska).
- Przewody wentylacyjne i klimatyzacyjne wykonane z materiałów niepalnych.
- Ochronę przed skutkami wyładowań atmosferycznych za pomocą zwodów poziomych niskie, na wspornikach betonowych, o wysokości prowadzenia zwodów równej, co najmniej 12cm oraz zwody izolowane (zwody odsunięte) w strefie wentylatorni dachowej. Zbrojenia słupów żelbetowych konstrukcji budynku wykorzystano jako przewody odprowadzające.

Dodatkowo wszystkie potencjalne elementy narażone na wyładowania atmosferyczne (siatka zabezpieczająca przed upadkiem, wiatrowskaz, latarnia identyfikacyjna, antena radio kontrolera, lampy przeszkodowe) uziemiono podłączając do instalacji odgromowej. Ponadto na dachu nadbudówki szybu windowego i klatki schodowej zaprojektowano instalację odgromową obwodową z zwodami o wysokości około 0,7m, które podpięto do instalacji odgromowej budynku.

- Dźwigi osobowe wyposażone zostały w automatykę powodującą, że przy zaniku napięcia elektrycznego sprowadzone zostaną na najbliższy poziom przystankowy i pozostaną w pozycji otwartej - tak jak przy alarmie II stopnia z SSP.
- Obiekt ogrzewany jest ciepłem z sieci miejskiej.
- Szachty kablowe obudowane zostały ścianami w klasie EI 60, a otwory rewizyjne w klasie EI 30 odporności ogniowej.
- Pomieszczenia techniczne w piwnicach wydzielono pożarowo i wykonano na zasadach pomieszczeń technicznych zamkniętych: ściany i stropy w klasie REI 60 z drzwiami EI 30 z przepustami instalacyjnymi przy otworach > 4cm w klasie EI 60 (lub klapy ppoż. odcinające EIS 60)
- Wentylacja i klimatyzacja – kanały (przewody) instalacyjne, służące do prowadzenia instalacji w obszarze tej samej (jednej) strefy pożarowej - bez wymagań w zakresie odporności ogniowej z materiałów niepalnych, nierozprzestrzeniających ognia, a palne otuliny termoizolacyjne tylko i wyłącznie na zewnątrz przewodów przy zapewnieniu ich nierozprzestrzeniania ognia, elastyczne elementy łączące, służące do połączenia sztywnych przewodów wentylacyjnych z elementami instalacji lub urządzeniami, z wyjątkiem wentylatorów z materiałów co najmniej trudno zapalnych na długości nie większej niż 4m (zakaz ich prowadzenia przez elementy oddzielen ppoż.); elastyczne elementy łączące wentylatory z przewodami wentylacyjnymi z materiałów co najmniej trudno zapalnych na długości nie większej niż 0,25m.

4.2.10. Dobór urządzeń przeciwpożarowych - instalacje przeciwpożarowe:

- 1) **instalacja hydrantów wewnętrznych DN 25 z węzami półsztywnymi** - o długości węża 30m – 13szt. obejmująca swoim zasięgiem całą strefę chronioną (przewody zasilające – rury stalowe ocynkowane ze szwem PN-74/H-74200 zapewniające bezawaryjność pracy hydrantów przy awarii instalacji wodnej odpływów użytkowych), instalacja wodociągowa przeciwpożarowa zapewnia możliwość jednoczesnego poboru wody z dwóch sąsiednich hydrantów wewnętrznych przy zachowaniu parametrów wydajności min. 1dm³/s przy ciśnieniu min. 0,2MPa.
- 2) **instalacja hydrantów wewnętrznych DN 25 z węzami płasko składanymi** – o długości węża 20m – 2szt. z zasysaczem środka pianotwórczego i wytwornicą (prądownicą) piany ciężkiej o wydajności 200l/min z nakładką turbo – ZABEZPIECZENIE ŁĄDOWISKA. Jako środek pianotwórczy należy zastosować środek klasy co najmniej IB (1% F-15). Ilość środka pianotwórczego powinna być tak dobrana, aby wystarczyła na minimum 15 min pracy każdego z hydrantów. Hydranty, jako osobna instalacja są podłączone do zestawu hydroforowego o wydajności około 15m³/h i ciśnieniu około 5-7 barów opisanego w podpunkcie ww. Wszystkie hydranty wewnętrzne należy oznakować zgodnie z PN w sposób następujący:

Hydrantów nie wolno używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem !!! - z uwagi na przewodnictwo wody !!! Przed hydrantem wewnętrznym powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń dla swobodnego rozwinięcia linii gaśniczej (min. 1 m szerokości dostępu)!!!

- 3) **sieć hydrantów zewnętrznych** - zgodnie z rozp. [5] wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 20 dm³/s jest zapewnione z istniejących hydrantów zasilanych z sieci miejskiej - 2 hydranty DN 80 w odległościach: 7m (przed budynkiem obok placu do zawracania oraz ok. 35m (przed wjazdem na teren Szpitala przy skrzyżowaniu ulic: Nabelaka i Chłopskiego – wg załącznika graficznego Planu zewnętrznego).
- 4) **instalacja oświetlenia awaryjnego, ewakuacyjnego** - na wszystkich drogach komunikacyjnych, ewakuacyjnych (nie doświetlonych światłem naturalnym) – (zgodnie z PN-EN 1838 Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne); rozmieszczenie opraw oświetlenia awaryjnego, ewakuacyjnego: na drogach komunikacji ogólnej stanowiących drogi ewakuacyjne - natężenie oświetlenia ewakuacyjnego min. 1lx dla dróg ewakuacyjnych o szerokości do 2m, średnie natężenie oświetlenia na podłodze wzdłuż środkowej linii drogi ewakuacyjnej nie mniejsze niż 1lx, a na centralnym pasie drogi, obejmującym nie mniej niż połowę szerokości drogi, natężenie oświetlenia min. 0,5lx o czasie świecenia min. 1h; szersze drogi ewakuacyjne mogą być traktowane jako kilka dróg o szerokości 2m lub mogą mieć oświetlenie jak w strefach otwartych (zapobiegające panice) – czas wytworzenia w ciągu 5s, a pełny poziom natężenia oświetlenia w ciągu 60s, oświetlenie strefy otwartej (zapobiegające panice) - natężenie oświetlenia nie mniejsze niż 0,5lx na poziomie podłogi, na niezabudowanym polu czynnym strefy otwartej, wyodrębnionym przez wyłączenie z tej strefy obwodowego pasa o szer. 0,5m, oświetlenie urządzeń przeciwpożarowych tj. wyłączników ppoż., miejsc rozmieszczenia gaśnic, hydrantów, przycisków ROP, apteczek 1-szej pomocy oraz innych urządzeń do załączania urządzeń bezpieczeństwa – 5lx. Wszystkie elementy oświetlenia lądowiska oraz urządzenia i pomoce nawigacyjne zaprojektowano zgodnie z Załącznikiem 14, tom II do Konwencji o Międzynarodowym lotnictwie cywilnym, obowiązującymi przepisami normami oraz wytycznymi producentów urządzeń (dokumenty DTR).

- 5) **system sygnalizacji pożarowej ze sterowaniem za jego pośrednictwem wszystkimi urządzeniami i systemami ppoż.**; System sygnalizacji pożarowej SSP zapewnia pełną ochronę (co oznacza, że chronione będą wszystkie pomieszczenia, (zwolnione z ochrony są jedynie sanitariaty, pomieszczenia mokre i kanały wentylacyjne) oraz rolę nadrzędną zawiadującą sterowaniem wszystkimi urządzeniami ppoż. oraz wszystkimi sterowalnymi systemami istotnymi z punktu widzenia bezpieczeństwa obiektu. Wszystkie podstawowe elementy instalacji (czujki, izolatory, gniazda, adaptory, elementy sterujące i wyjściowe, centrala sygnalizacji, zasilacze, ręczne ostrzegacze pożarowe, sygnalizatory optyczne i akustyczne, wskaźniki zadziałania, siłowniki) posiadają aktualne certyfikaty zgodności. W całym budynku, zgodnie z zasadami projektowania rozmieszczono ręczne ostrzegacze pożarowe (ROP) – przy wyjściach ewakuacyjnych. Centrala sygnalizacji pożaru zlokalizowana jest na 1-szym piętrze w sekretariacie medycznym. Obiekt wyposażony jest w sieć ręcznych ostrzegaczy pożaru ROP (oznakowanie zgodnie z PN).

- 6) **instalacja elektryczna z przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu elektrycznego** - Instalacja elektryczna wyposażona jest w przeciwpożarowe wyłączniki prądu elektrycznego, odcinające dopływ prądu do wszystkich obwodów, poza obwodami związanymi z bezpiecznym funkcjonowaniem technicznych zabezpieczeń przeciwpożarowych budynku. Dwa wyłączniki ppoż. prądu zlokalizowane są przy wejściach głównych oraz jeden przy wejściu do przedsionka windy na płycie lądowiska. Przewody i kable zasilające i sterownicze urządzeń przeciwpożarowych posiadają odporność ogniową min. PH 90. Przeciwpożarowe wyłączniki prądu elektrycznego są oznakowane zgodnie ze stosowną Normą w tym zakresie – jak poniżej:

Urządzenia przeciwpożarowe oraz urządzenia techniczne - współdziałające /istotne podczas ich funkcjonowania w warunkach wystąpienia pożaru/:

- klapy odcinające ppoż. (wykonane w klasie odporności ogniowej równej co najmniej klasie odporności ogniowej przegrody przeciwpożarowej w której są zamontowane) na granicach stref pożarowych sterowane są również z systemu sygnalizacji pożarowej SSP,
- samoczynne systemy oddymiania w dwóch klatkach schodowych,
- Przepusty instalacyjne na granicy stref pożarowych wykonano w klasie odporności ogniowej wymaganej dla elementów oddzielen ppoż. - przez które przechodzą,
- Lądowisko zostało wyposażone w następujący sprzęt ppoż. i ratowniczy:
 - Klucz francuski - 1 szt.,
 - Topór ratowniczy, typu lotniczego - 1 szt.,
 - Nożyce do cięcia prętów, 60 cm - 1 szt.,
 - Łom krótki 105 cm - 1 szt.,
 - Piła do metalu - 1 szt. z 6 szt. i zapasowymi ostrzami,
 - Koc gaśniczy - 1 szt.,
 - Drabina długości 3 m - 1 szt.,
 - 15 m x 5 cm taśma wygradzająca - 1 szt.,
 - Cęgi - 1 szt.,

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- Zestaw śrubokrętów - 1 szt.,
 - Nóż strażacki z pochwą - 1 szt.,
 - Rękawice ognioodporne (pary) - 2 szt.,
 - Okulary ochronne - 3 szt.
 - Agregat proszkowy 25kg - 1 szt.
 - Gaśnica proszkowa 6 kg - 2 szt.
 - Gaśnica śniegowa 5kg - 2 szt.
- oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych (znaki kierunkowe podświetlane), wyłączników ppoż., hydrantów i gaśnic, miejsc umieszczenia apteczek 1-szej pomocy – zgodnie z PN, instrukcje alarmowania straży (z wykazem służb alarmowych) na wypadek powstania pożaru, instrukcje ppoż. ogólne. Przykłady oznakowania drzwi przeciwpożarowych i wyjść ewakuacyjnych:

UWAGA: Szczegółowe zasady rozmieszczenia sprzętu gaśniczego i oznakowań przedstawiono na załącznikach graficznych rzutów poszczególnych kondygnacji

4.2.11. Wyposażenie w gaśnice:

Wymagana ilość środka gaśniczego to 2kg środka gaśniczego na każde 100m² chronionej powierzchni stref pożarowych budynku wielofunkcyjnego Szpitala - zgodnie z rozp. [4] - § 32, ust. 3. Przy rozmieszczaniu gaśnic zapewniono następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy wynosi poniżej 30m,
- do gaśnic zapewniono dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- rozmieszczono gaśnice w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach do pomieszczeń (najczęściej w skrzynkach hydrantów wewnętrznych),
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione).

Dla budynku wielofunkcyjnego Szpitala – wg naliczeniowej powierzchni użytkowej (w zaokrągleniu 4.000m²) – zapewniono min. 80kg środka gaśniczego zawartego w gaśnicach (zaproponowano 13 szt. gaśnic 6kg proszkowych ABC usytuowanych w skrzynkach hydrantów wewnętrznych oraz na każdej kondygnacji dodatkowo gaśnice 4kg - rozmieszczonych wg załączonych planów graficznych rzutów budynku).

Dla ładowiska umieszczonego na dachu proponuje się: agregat proszkowy 25kg ABC, jedną gaśnicę proszkową 6kg ABC i jedną gaśnicę śniegową CO₂ 5kg. Należy umieścić przy wejściu do nadbudówki. Jedną gaśnicę proszkową 6kg ABC i jedną gaśnicę śniegową CO₂ 5kg należy umieszczyć przy schodach ewakuacyjnych po drugiej stronie ładowiska.

Pozostały sprzęt ppoż. i ratowniczy umieszczono przy wejściach do klatek schodowych w okolicy windy. Miejsca rozmieszczenia sprzętu zostaną odpowiednio oznakowane:

Oznaczenia literowe grup pożarów umieszczone na gaśnicach informują, jakie pożary można nimi skutecznie gasić:

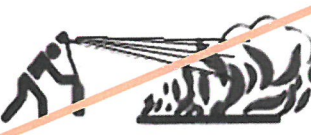

- **Grupa A** – pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne
- **Grupa B** – pożary cieczy i ciał stałych topiących się w ogniu (benzyna, oleje, воск, parafina, ropa),

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola

- **Grupa C** – pożary gazów (gaz ziemny, acetylen, wodór),
 - **Grupa D** – pożary metali lekkich (np. magnez, sód, uran),
 - **Grupa F** – pożaru tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych
- Dodatkowo może wystąpić indeks „E”, który oznaczać będzie możliwość gaszenia pożarów urządzeń i instalacji, które są pod napięciem !

Grupa pożaru (zastosowanie gaśnicy):	Oznaczenie:	Symbol Graficzny:
Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk występuje żarzenie, np. pożary drewna, papieru, tkanin, itp.	A	
Pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wydzielającego się przy pożarze, np. pożary benzyn, alkoholu, lakierów, rozpuszczalników, olejów, smarów, itp.	B	
Pożary gazów palnych, np. pożary metanu, acetyleny, wodoru, gazu ziemnego i innych.	C	
Pożary metali lekkich reagujących z wodą, np. pożary sodu, magnezu, itp.	D	
Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych	F	
Pożary przedmiotów, urządzeń, obiektów, itp. znajdujących się pod napięciem (w razie braku możliwości odcięcia zasilania)	opis słowny na etykiecie gaśnicy	brak specjalnego oznaczenia

Zasady posługiwania się gaśnicami:

NIEPRAWIDŁOWE:	Opis postępowania:	PRAWIDŁOWE:
	Do palącej się powierzchni zawsze należy zbliżyć się: „z wiatrem” !	
	Płonące powierzchnie gasić zaczynając od brzegu (skraj) pożaru i przesuwać w kierunku równoległym do tej powierzchni	

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

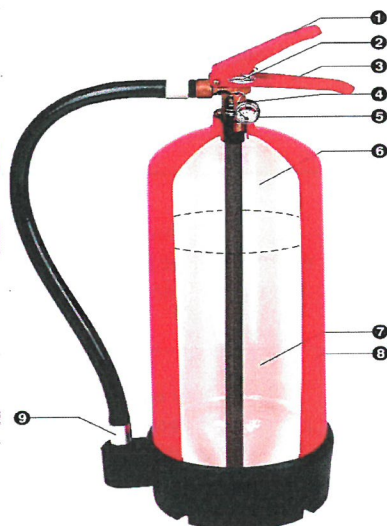
	W razie gaszenia elementów pionowych, np. ściany gasić od dołu do góry.	
	Gaszenie kilkoma gaśnicami należy wykonać jednocześnie. Nie należy gasić pojedynczo.	
	Požary cieczy wypływającej z góry gasić kierując strumień środka gaśniczego od góry do dołu	
	Urządzenia pod napięciem gasić gaśnicami proszkowymi, CO ₂ . Nie używać wody oraz innych środków na bazie wody.	
	Po ugaszeniu pożaru należy upewnić się czy nie ma ryzyka ponownego zapalenia się.	
	Po każdym użyciu gaśnicy zapewnić serwis. Gaśnic używanych nie wolno pozostawiać na terenie obiektu	

Gaśnice proszkowe GP typu „A”, „B”, „C” wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem – „X”, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy – „Z”. W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawlecarki i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebicciem przepony, dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu. **Po użyciu gaśnice należy ponownie napełnić w autoryzowanym serwisie.**

Gaśnice proszkowe nadają się do gaszenia pożarów grup „A”, „B”, „C” oraz gaszenie urządzeń pod napięciem (za każdym razem należy sprawdzić przed użyciem podaną wysokość napięcia do jakiej jego wysokości przy gaszeniu urządzeń pod napięciem - gaśnica jest dopuszczona). Obecnie wszystkie znajdujące się na rynku proszki pozwalają na gaszenie pożarów urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem do 1000V pod warunkiem zachowania odległości 1m od gaszonego sprzętu.

UWAGA:

- 1) Konstrukcje gaśnic różnią się w szczegółach - przed użyciem należy zwrócić uwagę na piktogram zamieszczony na każdej gaśnicy.
- 2) Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu - z tego powodu nie wolno odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.
- 3) Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.

Budowa gaśnicy proszkowej pod stałym ciśnieniem „X”:

- 1) dźwignia; 2) zawlecзка zabezpieczenia; 3) uchwyt; 4) zawór; 5) kontrolny wskaźnik ciśnienia; 6) azot; 7) proszek gaśniczy; 8) zbiornik; 9) dysza wylotowa.

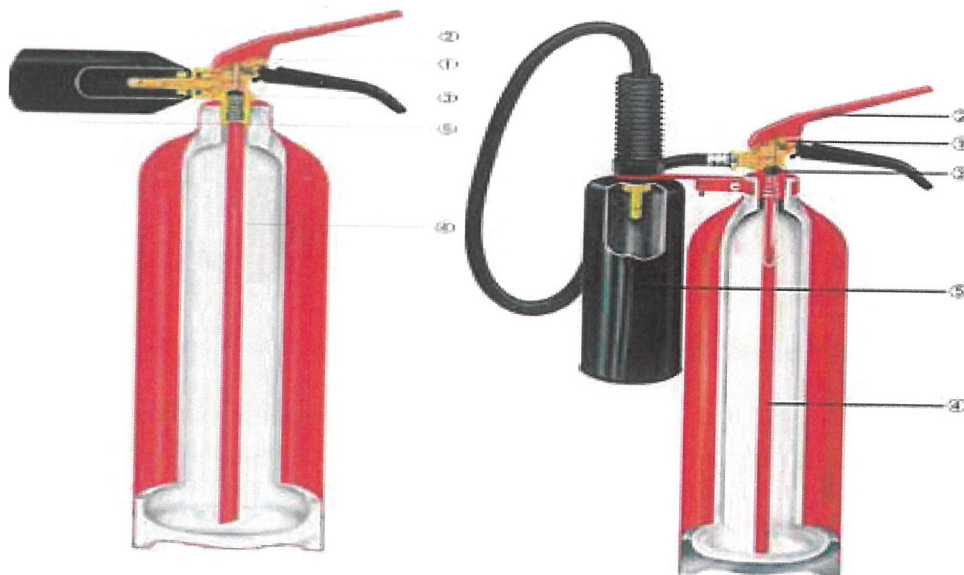
Przykładowa etykieta gaśnicy proszkowej do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem:

Gaśnice śniegowe mają specjalnie skonstruowane dysze tzw. „śnieżne”, pozwalające na skuteczne kierowanie strumieniem CO₂. Po uruchomieniu gaśnicy następuje rozprężenie CO₂. Gaz ten jest cięższy od powietrza i dlatego skutecznie odcina dostęp tlenu do ognia. Przy użyciu następuje także oziębienie do -78 °C dwutlenku węgla. Przy gaszeniu gaśnicami śniegowymi należy zwrócić szczególną uwagę na odkryte części ciała, gdyż mogą one ulec odmrożeniu. Z tego samego powodu nie należy gasić tymi gaśnicami ludzi. Gaśnice te służą do gaszenia, przede wszystkim elektroniki i maszyn precyzyjnych, jak również urządzeń elektrycznych zwykle do 1000 V. Występują w wielkościach:

- 2 kg np. GS 2
- 5 kg np. GS 5

Po użyciu gaśnice należy ponownie napełnić w autoryzowanym serwisie. Funkcjonowanie:

1. Zawleczka : Po zwolnieniu gaśnica gotowa do użycia
2. Dźwignia czerwona : Po wciśnięciu następuje otwarcie zaworu (3)
4. Rurka syfonowa : Uwolnienie środka gaśniczego do dyszy lub węża(5)

Dużą zaletą gaśnic śniegowych jest brak jakichkolwiek zanieczyszczeń gaszonych przedmiotów i pomieszczeń. Gaśnice te mają jednak mniejszą skuteczność gaszenia w porównaniu z innymi gaśnicami o podobnej masie.

4.2.12. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru:

Zgodnie z rozp. [5] - § 5, ust. 1, pkt 2) - wymagana ilość wody min. 20 dm³/s. Wokół obiektu zrealizowana została sieć wodociągowa zapewniająca lokalizację hydrantów DN 80 zgodną z przepisami tj. 5÷75m od budynku wielofunkcyjnego Szpitala (faktycznie: wykonany podczas budowy nowy hydrant w odległości 7m nadziemny i hydrant podziemny, istniejący w odległości ok. 35m przy drogach pożarowych dojazdowych. Dla poszczególnych hydrantów min. wydajność wynosi 10dm³/s przy ciśnieniu nominalnym min. 0,2MPa - oznakowanie hydrantów zgodnie z PN. Hydranty zewnętrzne będą oznakowane znakiem zgodnym z PN umieszczonym na stojaku:

4.2.13. Drogi pożarowe:

Dojazd pożarowy do budynku wielofunkcyjnego zapewniono z minimum 2-óch stron droga dojazdowa od ulicy 3-go Maja (z drogą umożliwiającą nawracanie) oraz od ulicy Nabelaka. Spełniają one wymagania stawiane dojazdom pożarowym, na podstawie zapisu § 12 ust. 3 punkt 2 rozp. [5] zarówno w zakresie min. promieni skrzytu (min. 11m), nachylenia (poniżej 5%), szerokości drogi (min. 4m) jak i obwodu budynku objętego dojazdem. Odległość do najbliższej jednostki ratowniczo - gaśniczej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Morawskiej 2 - wynosi około 1,9 km, a czas dojazdu do budynku dla PSP wynosi poniżej 5 minut.

Drogę pożarową należy oznakować znakami zgodnymi z wymaganiami normy w tym zakresie (jak poniżej):

4.2.14. Bezpieczeństwo ludzi i mienia:

Bezpieczeństwo ludzi.

Na poziom bezpieczeństwa ludzi w środowisku pożaru wpływają: wysokie stężenie gazów toksycznych, narażenie na oparzenia oraz urazy mechaniczne. System zabezpieczeń przeciwpożarowych w obiekcie jest tak dobrany, aby w przypadku wystąpienia pożaru w zakładanym czasie niezbędnym do ewakuacji:

- użytkownicy obiektu nie byli narażeni na inhalację toksycznych gazów pożarowych w dawkach mogących spowodować szkodliwe skutki;
- gęstość optyczna dymu w zakładanym czasie potrzebnym do ewakuacji ludzi umożliwiła orientację w budynku, znajdowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych;
- użytkownicy obiektu nie byli narażeni na oddziaływanie cieplne gazów pożarowych i płomieni w natężeniu mogącym zagrozić życiu i zdrowiu;
- a, ponadto: - aby ekipy ratownicze Straży Pożarnej, prowadzące działania ratownicze i gaśnicze w budynku nie były narażone na oddziaływanie ciepła i dymu w całej kubaturze budynku czy też zawalenie się elementów konstrukcji przy przyjętej i zrealizowanej klasie odporności pożarowej budynku.

Bezpieczeństwo mienia

Mienie zagrożone pożarem można podzielić na trzy grupy, tj.: budynek, wyposażenie i otoczenie budynku. Każda z tych grup charakteryzuje się inną podatnością na oddziaływanie dymu i ciepła, jak również różną możliwością przywrócenia do stanu pełnej przydatności po pożarze. System zabezpieczeń przeciwpożarowych został tak dobrany, aby w przypadku pożaru:

- konstrukcja budynku wytrzymała oddziaływanie pożaru przez odpowiednio długi czas stosownie do wymaganej klasy odporności pożarowej budynku;
- ograniczyć straty wtórne spowodowane działaniami gaśniczymi;
- uniemożliwić rozprzestrzenianie się pożaru na sąsiednie budynki i do innych stref pożarowych;
- usuwanie szkód i przywrócenie budynku do używalności było możliwe w jak najkrótszym czasie.

Po analizie warunków ochrony przeciwpożarowej budynku wielofunkcyjnego należy stwierdzić, że zarówno dobór urządzeń i instalacji służących ochronie przeciwpożarowej, podział na niezależne strefy pożarowe w ramach danej kondygnacji (umożliwiający ewakuację zagrożonych osób na poziomie danej kondygnacji ze strefy pożarowej zagrożonej do bezpiecznej), oraz zaprogramowanie odpowiednie (w tym monitoringu pożarowego) reakcji systemów technicznych na pożar w budynku „G” Szpitala Powiatowego w Stalowej Woli umożliwia uzyskanie optymalnego poziomu bezpieczeństwa dla ludzi i mienia.

5. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM ORAZ CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYCH URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH ORAZ INSTALACJI UŻYTKOWYCH I URZĄDZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO BUDYNKU.

5.1. Instalacja hydrantów wewnętrznych.

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje w tym zakresie tj. pracownika autoryzowanego serwisu urządzeń przeciwpożarowych.

wych. Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów - badając - czy ?:

- urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub nieszczelne, instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (odczyt z urządzenia pomiarowego posiadającego aktualny certyfikat z określeniem parametrów normatywnej pracy hydrantu ustalonej dla ciśnienia i wydajności);
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć, a jeżeli wąż wykazuje uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maks. ciśnienie robocze;
- mocowanie węża jest prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- w przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;
- w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i działa prawidłowo;
- stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- szafka nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
- praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie zamocowane;

Po zakończeniu badań i sprawdzeń należy pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia, jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany jako „USZKODZONY” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika właściciela. Każdy wąż powinien być poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z odpowiednimi normami - co 5 lat. Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.

5.2. Gaśnice i agregaty proszkowe.

Przeglądy i konserwacje gaśnic przeprowadza się w terminach określonych przez producentów sprzętu lecz nie rzadziej niż określa to rozp. [4]- co najmniej raz w roku (nie rzadziej jednak - niż stanowi o tym Instrukcja producenta gaśnicy).

Instrukcja przeglądu - konserwacja gaśnicy i agregatu proszkowego GP typu „X” z manometrem.

1. Wykonać zewnętrzne oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:

- plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone;
- gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie;
- nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku;
- pyszczek wylotowy lub wąż są drożne;
- posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę;
- wskaźnik ciśnienia znajduje się na polu zielonym;

W przypadku stwierdzenia braku zachowania któregoś z ww. warunków gaśnicę należy zabrać do serwisu w celu dokonania prac konserwacyjnych !!!

2. Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

W gaśnicach posiadających wąż z prądownicą sprawdzamy stan techniczny węża, drożność i trwałość połączeń, a dodatkowo w gaśnicach o pojemności zbiornika powyżej 6dm³ należy sprawdzić również jego legalizację.

Instrukcja przeglądu - konserwacja gaśnicy śniegowej GS

1. Wykonać zewnętrzne oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:

- plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone;

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola

- gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie;
 - nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku;
 - posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę z ostatniego przeglądu;
 - posiada aktualną, czytelną datę następnej legalizacji zbiornika;
 - zbiornik posiada trwale wybitą masę netto, brutto i tarę;
 - ubytek masy CO₂ nie większy niż 5%;
 - drożność, stan techniczny tuby oraz uchwytu i przewodu jest prawidłowy i właściwy dla danego typu gaśnicy.
- W przypadku stwierdzenia braku zachowania któregoś z ww. warunków gaśnicę należy zabrać do serwisu w celu dokonania prac konserwacyjnych !!!
2. Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

5.3. System Sygnalizacji Pożaru

Instrukcja konserwacji, obsługi i przeglądów technicznych.

Dla systemu SSP opracowano instrukcję kontroli (przeglądów) i obsługi technicznej. Celem tej instrukcji jest zapewnienie zgodnego z przeznaczeniem funkcjonowania instalacji w normalnych warunkach eksploatacji. Baterie akumulatorów powinny być wymieniane w odstępach czasu nie przekraczających zaleceń producenta baterii. Należy dopilnować, aby po kontroli wszystkie urządzenia zostały przywrócone do stanu dozoru. Każda sygnalizacja stanu awaryjnego powinna być natychmiast zdiagnozowana w kontakcie z serwisantem i wg zaleceń instrukcji obsługi. Ogólnie powinny być stosowane podane poniżej zasady konserwacji:

Obsługa codzienna

Przeszkolony użytkownik (administrator systemu) powinien zapewnić, aby w każdy dzień roboczy było sprawdzone:

- Czy centrala sygnalizacji pożaru CSP wykazuje stan dozoru, lub czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce eksploatacji,
- Czy po każdym alarmie zarejestrowanym poprzedniego dnia podjęto odpowiednie działania,
- Czy, jeżeli instalacja była włączona, przeglądana lub miała wykasowaną sygnalizację, to została przywrócona do stanu dozoru.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i szybko usunięta.

Obsługa miesięczna

Przeszkolony użytkownik (administrator systemu) powinien zapewnić, aby co najmniej raz w miesiącu:

- Zagwarantowano wystarczający zapas papieru, tuszu lub taśmy do drukarki podłączonej do CSP
 - Przeprowadzono test wskaźników optycznych w centrali, a każdy fakt niesprawności jakiegos wskaźnika został odnotowany w książce eksploatacji.
- Każda nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i usunięta.

Obsługa kwartalna

Użytkownik (administrator systemu) powinien zapewnić, aby co najmniej raz na każde trzy miesiące osoba serwisująca (lub posiadająca odpowiednie przeszkolenie):

- Sprawdziła wszystkie zapisy w książce eksploatacji i podejmie niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji;
- Spowodowała zadziałanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy CSP prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze;
- Sprawdziła, czy nadzorowanie uszkodzeń CSP funkcjonuje prawidłowo;
- Przeprowadziła wszystkie inne próby, określone przez instalatora, dostawcę lub producenta – zgodnie z dokumentacją DTR;

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- Dokonała rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz urządzeń alarmowych;
- Każda nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i usunięta.

Obsługa roczna

Użytkownik (administrator systemu) powinien zapewnić, aby co najmniej raz na rok specjalista - serwisant:

- Przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej;
 - Sprawdził każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta;
 - Sprawdził zdolność CSP do uaktywniania wszystkich wyjść funkcji pomocniczych;
 - Sprawdził wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone;
 - Sprawdził stan techniczny wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych.
- Każda nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i usunięta.

RODZAJ TESTU	ZAKRES
Test codzienny	Wskaźniki prawidłowości działania centralnego zasilania powinny być sprawdzane wzrokowo. Inspekcja wzrokowa wskaźników ma rozpoznać stan gotowości systemu do pracy oraz rozpoznać, czy system nie wymaga przeprowadzenia testu.
Test comiesięczny	Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki krótkotrwałych testów należy rejestrować. Zakres: a) Włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku wyjścia oświetlonego wewnętrznie z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci. Podczas tego okresu należy sprawdzać wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz, czy prawidłowo funkcjonują. Na końcu każdego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. b) Dodatkowo do a), w przypadku systemów centralnych akumulatorów należy sprawdzić prawidłowość działania systemu monitorowania.
Test coroczny	Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki pełnych znamionowych testów czasu trwania należy rejestrować. Zakres: a) Każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlony wewnętrznie należy testować przez taki czas, jak dla testów comiesięcznych, jednakże w przypadku pełnego znamionowego czasu trwania - zgodnie z instrukcją producenta. b) Należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampkę kontrolną lub urządzenie w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. Zaleca się sprawdzenie poprawności działania układu testowania. c) W dzienniku należy zapisać datę testu i jego wyniki.

5.6. Instalacja oświetlenia awaryjnego, ewakuacyjnego.

Instrukcja konserwacji, obsługi i przeglądów technicznych.

(zakres czynności zgodnie z PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego).

5.7. Ogólne czasokresy badań urządzeń i Instalacji oraz osoby, które je mogą wykonywać.

Lp.	Nazwa urządzeń, systemu lub instalacji:	Rodzaj badań:	Czasokres:	Kto może wykonywać
1	2	3	4	5
1.	Instalacje i urządzenia elektryczne o napięciu znamionowym do 1 kV	- oględziny ogólne,	- raz na rok	- uprawniony elektryk
		- przeglądy wg oceny wynikającej z oględzin,	- wg ustaleń oględzin	- uprawniony elektryk
		- pomiar napięć i obciążeń,	- raz na 5 lat	- uprawniony elektryk

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

Lp.	Nazwa urządzeń, systemu lub instalacji:	Rodzaj badań:	Czasokres:	Kto może wykonywać
	Instalacje i urządzenia elektryczne o napięciu znamionowym do 1 kV	- pomiar oporności izolacji,	- raz na 5 lat	- uprawniony elektryk
		- pomiar skuteczności zerowania i ochrony przeciwporażeniowej,	- raz na 5 lat	- uprawniony elektryk
2.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	- sprawdzenie działania, ocena stanu technicznego, konserwacja,	- raz na rok	- uprawniony elektryk
3.	Instalacja piorunochronna	- badanie okresowe,	- raz na 5 lat	- uprawniony elektryk
		- oględziny,	- raz na rok przed okresem burzowym	- uprawniony elektryk
4.	Instalacja oświetlenia awaryjnego, ewakuacyjnego	- oględziny,	- codziennie	- inspektor do spraw ppoż.
		- sprawdzenie działania,	- raz na kwartał	
		- wymiana akumulatorów	- wg instrukcji producenta	- elektryk, konserwator systemu
		- pomiar natężenia	- raz na rok	
5.	System sygnalizacji pożaru SSP	- przegląd,	- raz na kwartał	- przeszkolona obsługa lub konserwator serwisant
		- konserwacja i sprawdzenie działania,	- raz na rok i wg instrukcji producenta	- konserwator - serwisant, firma specjalistyczna
6.	Kłapy przeciwpożarowe w kanałach wentylacyjnych oraz instalacja oddymiania klatek	- sprawdzenie działania - przegląd i konserwacja,	- raz na rok i wg instrukcji producenta	- firma specjalistyczna
7.	Hydranty wewnętrzne i zewnętrzne	- oględziny i sprawdzenie parametrów	- raz w roku - oraz po każdym remoncie i przebudowie	- firma specjalistyczna, hydraulik posiadający odpowiednie przygotowanie
8.	Gaśnice	- oględziny i sprawdzenie wartości ciśnienia (strzałka na zielonym polu), - badanie okresowe, - naprawa i czynności warsztatowe + wymiana ładunku,	- raz w tygodniu - raz w roku - po każdym użyciu i po rocznej konserwacji wg potrzeb i instrukcji producenta	- wyznaczony pracownik Konserwator - firma specjalistyczna
9.	Oznakowanie znakami bezpieczeństwa i ppoż.	- sprawdzenie oznakowania,	- raz na miesiąc	- wyznaczony pracownik
10.	Okresowa kontrola całego budynku	- stan techniczny sprawności, - stan techniczny sprawności i wartości użytkowej,	- raz w roku - raz na 5 lat	- Komisja powołana przez Dyrektora Szpitala Audytor zewnętrzny z odpowiednimi uprawnieniami
11.	Aparatura monitorująca sygnały alarmowe	- na bieżąco wg ustaleń operatora monitoringu		- firma specjalistyczna

Uwaga: Na okoliczność prowadzonych badań, przeglądów prowadzić stosowną dokumentację tj.:

- zeszyty przeglądów i badań, lub
- protokoły pomiarów, lub
- zaświadczenia o stanie sprawności.

6. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

6.1. Zagrożenie wynikające z funkcji budynku

Zagrożenie pożarowe budynku „G” Szpitala w Stalowej Woli podobnie jak innych obiektów tego typu związane są z występowaniem materiałów palnych stanowiących wyposażenie

pomieszczeń, stosowaniem różnego rodzaju instalacji i urządzeń elektrycznych jak również z jednoczesnym przebywaniem dużej liczby osób o nieprzewidywalnym i nie zawsze przemysłowych sposobach zachowania się w różnych sytuacjach, a zwłaszcza przy występowaniu paniki spowodowanej zaistnieniem awaryjnych sytuacji biorąc pod uwagę ich ograniczone możliwości poruszania się – (Szpital ZL II). Biorąc dodatkowo pod uwagę występowanie lądowiska śmigłowców transportujących chorych z jego lokalizacją na dachu budynku – należy uznać, że jest to najbardziej zagrożona część budynku z uwagi na możliwość lądowania awaryjnego (paliwo lotnicze etc.) – co zostało opisane w Załącznikach do Instrukcji nr 7 i 8.

Źródłami powstania pożaru w obiekcie mogą być:

- a) palenie tytoniu w miejscach i pomieszczeniach, w których obowiązuje zakaz palenia tytoniu, wyrzucania niedopałków i rozżarzonych materiałów o podwyższonej temperaturze do pojemników na śmieci lub porzucanie ich w pobliżu materiałów palnych czy bezpośrednio na te materiały,
- b) posługiwanie się otwartym ogniem w miejscach gdzie jest to zabronione,
- c) używanie cieczy palnych niezgodnie z przepisami przeciwpożarowymi,
- d) korzystanie z uszkodzonych lub niesprawnych instalacji i urządzeń elektrycznych,
- e) ustawianie urządzeń grzewczych na przedmiotach i materiałach palnych niezgodnie z instrukcją producenta,
- f) pozostawianie bez dozoru włączonych przenośnych grzejników elektrycznych,
- g) pozostawianie włączonych odbiorników energii elektrycznej po zakończeniu pracy,
- h) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych,
- i) przechowywanie i gromadzenie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej temperatury 100°C,
- j) przechowywanie cieczy palnych w nieszczelnych naczyniach, nie zabezpieczonych przed stłuczeniem,
- k) wykonywanie prac pożarowo – niebezpiecznych bez odpowiedniego zabezpieczenia, (niezgodnie z instrukcją).

Ponadto przyczynami pożarów mogą być wady urządzeń, instalacji energetycznych i ogrzewczych oraz podpalenia. Do najczęściej spotykanych przyczyn pożarów od instalacji i urządzeń energetycznych należą:

- przeciążenia i zwarcia spowodowane włączeniem do jednego gniazdka zbyt wielu odbiorników; podłączanie do instalacji oświetleniowej odbiorników o dużej mocy
- korzystanie z obluzowanych gniazdek wtykowych;
- układanie przewodów i osprzętu instalacji elektrycznej na podłożu łatwo zapalnym;
- samodzielne (nie fachowe) naprawianie doraźne instalacji i urządzeń elektrycznych lub zabezpieczanie urządzeń małej mocy bezpiecznikami dużych mocy;
- składowanie materiałów palnych w pobliżu żarówek;
- prowizoryczne podłączanie odbiorników instalacji elektrycznej.

6.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Rozprzestrzenianie się pożaru następuje poprzez przenoszenie się powstałego ciepła procesu spalania drogą: promieniowania, konwekcji oraz przewodnictwa cieplnego. Najwięcej ciepła z ogniska pożaru przenosi się poprzez promieniowanie (do 50% ciepła), rozchodząc się we wszystkich kierunkach, zapalając napotkane materiały bez bezpośredniego styku z płomieniem, które słabnie wraz z odległością. Dlatego promieniowanie cieplne jest groźne bezpośrednio w otoczeniu pożaru (ognia). Konwekcja (około 45% ciepła) polega na transportowaniu gorących gazów pożarowych (powstałych w wyniku spalania) z miejsca pożaru i unoszeniu drogą naturalną ku górze. Gorące gazy mają temp. ok. 700-1.100°C i zapalają wszelkie materiały palne na swej drodze. Pożar może się również rozprzestrzeniać poprzez przewodnictwo cieplne (ok. 5% ciepła) elementów metalowych konstrukcji nośnych, przewodów wentylacyjnych, itp. Nagrzane w wyniku oddziaływania cieplnego elementy metalowe mogą zapalić przylegające do nich materiały

palne. Poprzez długotrwałe ogrzewanie, konstrukcje stalowe budynku mogą również ulec deformacji i utracić swoją wytrzymałość.

Jednakże zastosowane urządzenia i instalacje zabezpieczające, zabezpieczenia bierne (elementy oddzielenia przeciwpożarowych) oraz przede wszystkim stały dozór ze strony pracowników połączony z prawidłową reakcją osób korzystających z Szpitala mogą zdecydowanie wpłynąć na szybkie wykrycie pożaru i ugaszenie go w chwili powstania i nie dopuścić do jego rozprzestrzenienia się. **Wpływ na szybki rozwój pożaru mogą mieć także takie czynniki jak:**

- późne wykrycie pożaru i późne zaalarmowanie Straży Pożarnej,
- niesprawne systemy zabezpieczeń,
- niesprawny sprzęt gaśniczy,
- niesprawne hydranty wewnętrzne,
- brak umiejętności pracowników w zakresie postępowania na wypadek pożaru,
- panika,
- nagromadzenie na ciągach ewakuacyjnych materiałów palnych.

6.3. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru

Zasady palenia tytoniu i używania ognia otwartego. Na obiektach Szpitalnych obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu. Jeżeli jednak Dyrekcja Szpitala przewidzi takie miejsca poza budynkami Szpitala to palenie tytoniu powinno być dopuszczalne jedynie w miejscach do tego wyznaczonych spełniających wymagania ochrony przeciwpożarowej. Powinny znajdować się tam popielnice wykonane z materiałów niepalnych (najlepiej wypełnione wodą lub piaskiem), a takie miejsca należy oznakować napisem: **"TU WOLNO PALIĆ"**.

Podstawowe wymagania ochrony przeciwpożarowej

- 1) Zabrania się używania otwartego ognia, palenia tytoniu i stosowania innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;
- 2) Zabrania się użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) Zabrania się rozpalania ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 4) Nie wolno składować poza budynkami w odległości mniejszej niż 4m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 5) Zabrania się użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 6) Zabrania się przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400V;
- 7) Nie wolno stosować na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od tradycyjnej żarówki;

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- 8) Zabrania się instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 9) Zabronione jest składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno - budowlanych;
- 10) Zabrania się składowania materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych oraz na drogach komunikacji ogólnej;
- 11) Zabrania się zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 12) Nie wolno blokować drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 13) Zabrania się lokalizować elementy wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno - budowlanych;
- 14) Zabrania się wykorzystywania drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej (lub innej o podobnym przeznaczeniu), w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 15) Zakazuje się uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - c) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - d) wyjść ewakuacyjnych,
 - e) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Zagrożenie ludzi

Zagrożenie ludzi przebywających w obiekcie związane jest bardzo ściśle ze stanem zagrożenia pożarowego. Na niebezpieczeństwo osobiste ludzi składają się:

- zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych,
- palność materiałów stosowanych do wystroju wnętrz.
- zbiorowe zagrożenie ludzi znajdujących się w większym skupisku – (możliwość wystąpienia paniki),
- gazy pożarowe zawarte w dymie, które ze względu na swój skład fizyko - chemiczny są bardzo toksyczne,

Zadymienie

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych stwarza większe niebezpieczeństwo dla ludzi niż pożar. Dym bowiem, a w nim różnego rodzaju gazy pożarowe, jako produkty i półprodukty procesu spalania, rozprzestrzeniają się szybciej i przenikają do odległych miejsc od ogniska pożaru. Najwyższa gęstość zadymienia występuje w górnych warstwach pomieszczeń i na górnych kondygnacjach budynku, gdzie dym przenika wraz z unoszącym się ciepłym powietrzem nagrzanym przez pożar. Dym jest mieszaniną produktów i półproduktów spalania całkowitego i niecałkowitego. Szczególnie szkodliwe i zagrażające życiu ludzi są gazy toksyczne. Do takich gazów należy zaliczyć: tlenek węgla, cyjanowodór, czterochlorek węgla.

W przypadku gdy tlenek węgla zwany potocznie „czadem” występuje przy stężeniu 0,5% objętości w powietrzu, następuje zatrucie błyskawiczne. Przy mniejszych stężeniach tlenku węgla następuje zatrucie ostre, powodujące niedotlenienie mózgu człowieka.

Cyjanowodór zwany kwasem pruskim, występuje przy spalaniu substancji celulozowych. Jego stężenie śmiertelne to ok. 0,027% zawartości w powietrzu.

Na terenie przylegającym do obiektu zabrania się:

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „6” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- rozgrzewania za pomocą ognia otwartego wszelkich materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektów,
- spalania śmieci i odpadów w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych bądź elementów budynku,
- składowania wszelkich materiałów i pozostawiania pojazdów na drodze pożarowej,
- zastawiania, dostępu do hydrantów i innych punktów czerpania wody,
- prowadzenie prac remontowych na zewnątrz obiektu w sposób utrudniający podjęcie działań ratowniczych i ewakuacyjnych.

6.4. Alarmowanie.

Budynek Szpitala jest pod stałym dozorem systemów sygnalizacji pożaru SSP z automatycznym monitoringiem przekazywania alarmu do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stalowej Woli. Główna centrala CSP z panelem obsługi znajduje się **na pierwszym piętrze w pomieszczeniu sekretariatu medycznego**. Pojemność baterii akumulatorów zasilania rezerwowego CSP umożliwia utrzymanie instalacji w stanie pracy przez co najmniej 72 h, po czym pojemność ta jest jeszcze wystarczająca do zapewnienia alarmowania przez co najmniej przez 30 min. Centrale CSP systemów sygnalizacji pożaru SSP współdziałają ze sobą w systemie szeregowym przekazując sobie wzajemnie informacje dotyczące powstających sygnałów alarmowych

i w zakresie dozoru występujących instalacji i systemów pożarowych.

Do rozgłaszania komunikatów o powstałym zagrożeniu służy sygnalizator akustyczny wydający komunikaty o występujących zagrożeniach. Systemy sygnalizacji pożaru SSP działają na zasadzie koincydencji tzn. alarm 2-go stopnia (potwierdzony) jest generowany zawsze przy wzbudzeniu (zadziałaniu) w jednej strefie pożarowej (np. w Szpitalu czy oddziale SOR); 2-óch ręcznych ostrzegaczy pożaru ROP, dwóch czujek pożarowych lub czujki i ROP-a. Istnieje oczywiście również możliwość wysterowania sygnału alarmowego bezpośrednio z centrali sygnalizacji pożaru CSP. Całość funkcjonuje zgodnie z określonym scenariuszem pożarowym.

Przy powstaniu pożaru (wystąpieniu potwierdzonego alarmu 2-go stopnia) w Szpitalu scenariusz działania urządzeń jest podobny w zakresie automatycznego zamykania urządzeń przeciwpożarowych na granicy strefy pożarowej (ścianie oddzielenia ppoż. pomiędzy strefami pożarowymi) z tą tylko różnicą, że od razu w Szpitalu zaczyna być rozgłaszany komunikat z sygnalizatora akustycznego o konieczności opuszczenia Szpitalu poprzez oznakowane drogi i wyjścia ewakuacyjne na zewnątrz budynku. Szpital posiada niezależny oznakowany i doświetlony oświetleniem awaryjnym, ewakuacyjnym układ dróg i wyjść ewakuacyjnych zapewniający odpowiednią drożność oraz przepustowość dla ewakuujących się ludzi. W obiekcie przyjmuje się organizację ogólną dwustopniową alarmowania. Przewidziano całodobową obsługę obiektu poprzez firmę ochroniarską z siedzibą główną na Portierni przy bramie głównej wjazdowej na teren Szpitala gdzie została zlokalizowana główna centrala sygnalizacji pożaru SSP. Czasy opóźnień T1 i T2 uzgodniono z Inwestorem i ustawiono tak, aby były możliwie najkrótsze ale zarazem dające możliwość precyzyjnego potwierdzenia miejsca (pomieszczenia) w którym powstał pożar. Ustawiono czasy na centrali głównej:

T1 = do 120s – alarm I stopnia na pierwsze potwierdzenie alarmu przez obsługę centrali,

T2 = do 480s - czas na sprawdzenie przez obsługę zdarzenia pożarowego i wywołanie alarmu II stopnia.

Centrala sygnalizacji pożaru w Budynku Wielofunkcyjnym (znajdująca się w pomieszczeniu sekretariatu medycznego na I piętrze pełni jedynie rolę pośrednią) - jest zsieciovana z centralą sygnalizacji pożaru - główną umieszczoną w Portierni przy bramie głównej wjazdowej na teren Szpitala. Centrala sygnalizacji pożaru znajdująca się w sekretariacie medycznym na I-szym piętrze ma zablokowany dostęp do panelu obsługi ! – dokładniejsze dane na temat funkcjonowania systemu sygnalizacji pożaru zostały zawarte w Scenariuszu Pożarowym - stanowiącym Załącznik Nr 1 do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Dodatkowe zasady alarmowania funkcjonujące w każdym obiekcie bez względu na ochronę SSP i sygnalizatora akustycznego - przedstawiają się następująco

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

1. W przypadku zauważenia pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia, należy niezwłocznie ustalić miejsce zagrożenia, drogi jego rozwoju, zagrożenie dla życia osób i otaczającego mienia oraz środowiska.
2. Niezwłocznie zawiadomić pozostałych użytkowników obiektu i osobę z kierownictwa (Dyrektora, osobę pełniącą funkcję Kierownika ds. bezpieczeństwa /Inspektora ds. ochrony ppoż./).
3. W przypadku pożaru (jeśli nie zadziałałaby SSP) należy nacisnąć najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy ROP.
4. Jeżeli w budynku Szpitala w tym czasie nie ma Dyrektora ani Kierownika ds. bezpieczeństwa /Inspektora ds. ochrony ppoż./, należy go niezwłocznie powiadomić telefonicznie o zaistniałej sytuacji.
5. Przed przystąpieniem do gaszenia pożaru hydrantami przy użyciu wody po wstępnych próbach ugaszenia pożaru gaśnicami – należy wyłączyć dopływ prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu elektrycznego.
6. Upewnić się czy zadziałał monitoring pożarowy i sygnał alarmowy dotarł do Straży Pożarnej – a jeśli nie wykonać telefon alarmowy zgodnie z Instrukcją Alarmowania.
7. Alarmując telefonicznie Państwową Straż Pożarną należy po uzyskaniu połączenia wyraźnie podać:
 - co się wydarzyło (rodzaj zdarzenia, rodzaj palącego materiału, jaki jest rozwój pożaru, czy są osoby poszkodowane lub uwięzione wewnątrz pomieszczenia, czy została podjęta próba gaszenia pożaru, czy rozpoczęła się ewakuacja, jakie są pośrednie i bezpośrednie zagrożenia, np. życia), inne dane w miarę potrzeby.
 - nazwę i adres lokalizacji obiektu oraz jak najlepiej do niego dojechać,
 - swoje nazwisko i imię oraz numer telefonu z którego następuje alarmowanie,
8. Nie wolno odkładać słuchawki telefonicznej do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Odczekać w pobliżu telefonu, celem ewentualnego sprawdzenia zgłoszenia.
9. Wyznaczona osoba przez Dyrektora lub Kierownika ds. bezpieczeństwa /Inspektor ds. ochrony ppoż./ wskazuje przybyłym zastępom Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej PSP oraz innym służbom ratowniczym najdogodniejszy dojazd do obiektu oraz miejsca powstania zagrożenia.
10. W przypadku innego zagrożenia np. awarii elektrycznej należy powiadomić odpowiednio:

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy
Straż pożarna	998 lub 112
Pogotowie Ratunkowe	999 lub 112
Policja	997 lub 112
Pogotowie Energetyczne	991

6.5. Działania ratownicze.

1. Ustalić możliwość ugaszenia pożaru w zarodku i rozpocząć akcję gaśniczą przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, tj. gaśnic proszkowych, śniegowych, agregatu proszkowego oraz hydrantów wewnętrznych itp. Pamiętać, że wodą z hydrantu nie można gasić urządzeń i instalacji pod napięciem. Te czynności do czasu przyjazdu zastępów Państwowej Straży Pożarnej wykonują wyznaczeni pracownicy oraz funkcjonariusze ochrony.
2. W przypadku zagrożenia życia ludzi, np. nagłego rozwoju pożaru, dużego zadymienia lub innego zagrożenia natychmiast należy rozpocząć ewakuację wszystkich osób z budynku, zagrożonych pomieszczeń, zgodnie przyjętymi zasadami postępowania.
3. Jeżeli źródłem pożaru są urządzenia elektryczne lub zostały nim objęte, a także w przypadku zalewania wodą pomieszczeń, należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do zagrożonych pomieszczeń albo całego budynku za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu. Czynności te powinni wykonywać upoważnieni pracownicy.
4. Usunąć zbędne materiały palne z drogi rozwoju pożaru.
5. W przypadku klęski żywiołowej lub awarii, oprócz zawiadomienia właściwych służb tech-

nicznych czy Straży Pożarnej, należy ustalić możliwość doraźnego ograniczenia zagrożenia poprzez zamknięcie zaworów i wyłączników odcinających dopływ mediów do budynku. Czynności te wykonują osoby wyznaczone przez kierującego akcją.

6.6. Kierowanie akcją ratowniczą

Efektywne kierowanie obiektami użyteczności publicznej, w których występują duże skupiska ludzi o ograniczonej zdolności poruszania stanowi bardzo ważny czynnik w zabezpieczeniu przeciwpożarowym, ponieważ w przypadku jego braku wszelkie inne elementy systemu mogą się okazać nieskuteczne.

Praktyka pokazuje, że właściwe kierowanie akcją z efektywnym wykorzystaniem zastosowanych elementów zabezpieczenia przed pożarem i wiedzy w zakresie problemu przekazanej pracownikom w trakcie szkolenia pozwoli ograniczyć skutki ewentualnego pożaru.

Ważne są znajomość i przyswojenie obowiązujących w obiektach procedur ewakuacyjnych oraz przyswojenie zasady, że obowiązki osób funkcyjnych w zakresie zabezpieczenia obiektu przed pożarem nie są zmniejszone w związku z istnieniem kolejnego szczebla kierownictwa, któremu przypisano nadzór i kontrolę w szerszym zakresie.

Pracownicy Szpitala przed rozpoczęciem pracy powinni upewnić się, że:

- wszystkie drzwi ewakuacyjne są gotowe do użytku i można je będzie bez przeszkód otworzyć na wypadek pożaru,
- drogi i wyjścia ewakuacyjne nie są zastawione,
- według przeprowadzonej oceny optycznej zabezpieczenia ppoż. nie budzą żadnych zastrzeżeń.

W celu określenia właściwych instrukcji postępowania /zasad i zadań na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia/ niezbędne jest dokonanie umownego podziału pracowników na grupy. Określono, że dla celów potencjalnych działań ratowniczo-gaśniczych w ramach obiektu funkcjonują następujące grupy stanowisk:

- Dyrektor Szpitala (Budynku wielofunkcyjnego) jest osobą odpowiedzialną za całość zagadnień związanych z funkcjonowaniem obiektu,
- Inspektor ds. ochrony ppoż./ lub osoba zastępująca Dyrektora, odpowiedzialna za zagadnienia techniczne, w tym za sprawność instalacji technicznej i systemów zabezpieczeń,
- Oddziałowa - osoba czuwająca wraz z podległym mu personelem nad bezpieczeństwem pacjentów, osób odwiedzających i pracowników w warunkach normalnej pracy oddziałów oraz podczas zdarzeń destrukcyjnych,
- Pozostali pracownicy - każdy, kto zauważy zagrożenie.

Obowiązki kierującego działaniami ratowniczymi:

- Upewnić się, że zostały zaalarmowane odpowiednie służby ratownicze.
- Kierować pracownikami, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się.
- Pełnić stały nadzór nad przebiegiem ewakuacji ludzi i mienia.
- Zobowiązać osobę do oczekiwania na przybycie służb ratowniczych i wskazać miejsce pożaru, miejsce przebywania osób zagrożonych (czy np. uwięzionych) oraz udzieli innych niezbędnych informacji.
- Współpracować z Dowódcą jednostek ochrony przeciwpożarowej w czasie akcji.
- Podporządkować się jego poleceniom.

Podczas akcji zmierzającej do likwidacji powstałych pożarów należy kierować się następującymi wytycznymi:

- Z najbliższego otoczenia pożaru trzeba usunąć przedmioty palne w celu utworzenia przerwy na drodze rozprzestrzeniania się ognia,
- Wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem należy zachować ostrożność. Zamknięte drzwi i okna należy otwierać ostrożnie, kryjąc się za ścianami i framugami ze względu na oddziaływa-

nie wysokiej temperatury i dymu oraz ognia.

- Należy dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i gasić środkami gaśniczymi kierując je na żar, zarzewie ognia, a nie na płomień.
- Nie wolno pozostawiać za sobą palących się lub nie dogaszonych przedmiotów,
- Należy zawsze pamiętać o zabezpieczeniu sobie drogi odwrotu.

Przybycie jednostek ochrony przeciwpożarowej nie zwalnia pracowników od prowadzenia akcji, w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać ściśle w myśl poleceń kierującego działaniami ratowniczymi – dowódcy z PSP.

1. Do czasu przybycia zastępów pożarniczych akcją ratowniczą kieruje według obecności:
 - Dyrektor Szpitala (Ordynator oddziału, Lekarz dyżurny),
 - Kierownik ds. bezpieczeństwa /Inspektor ds. ochrony ppoż./
 - Wyznaczony pracownik do tego typu działań.
2. Po przybyciu pierwszego zastępu pożarniczego PSP kierowanie akcją ratowniczo – gaśniczą przejmuje pierwszy Dowódca przybyłego zastępu z Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej lub innej jednostki KSRG. W zależności od rodzaju i wielkości zdarzenia dowodzenia akcją mogą przejść kolejno:
 - a) Dowódca zmiany JRG;
 - b) Dowódca Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej w Stalowej Woli;
 - c) Oficer Operacyjny Komendanta Powiatowego PSP w Stalowej Woli;
 - d) Komendant Powiatowy PSP w Stalowej Woli lub jego Zastępca;
 - e) Oficer Operacyjny Komendanta Wojewódzkiego PSP w Rzeszowie;
 - f) Komendant Wojewódzki PSP w Rzeszowie
3. Kierującemu działaniami ratowniczymi (KDR) podlegają wszyscy pracownicy i osoby przebywające w obiekcie, niezależnie od przynależności do jednostki organizacyjnej.
4. KDR należy udzielić wszelkich niezbędnych informacji i pomocy, w tym aktualnej sytuacji pożarowej i ewakuacyjnej oraz miejsca usytuowania, hydrantów zewnętrznych, zaworów wody, wyłączników prądu, itp.
5. W przypadku gdy rozpoczęła się ewakuacja pracowników z obiektu zarządzający ewakuacją powinien przedstawić KDR informację o stanie ewakuacji.
6. Po zakończeniu akcji należy przejść teren pożaru zabezpieczając to miejsce i wyznaczając sposób jego zabezpieczenia i dozoru w porozumieniu z KDR - obowiązek ten należy do Dyrektora.

6.7. Zasady postępowania w przypadku zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego

Każda osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego albo zauważyła na terenie obiektu przedmiot niewiadomego pochodzenia, mogący być ładunkiem wybuchowym jest zobowiązana o powyższym fakcie powiadomić niezwłocznie Dyrektora lub Kierownika ds. bezpieczeństwa /Inspektora ds. ochrony ppoż./, który natychmiast zobowiązany jest powiadomić Policję. Powiadamiając Policję (**tel. 997 lub 112**) należy podać:

- treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku,
- miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
- numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje imię i nazwisko,
- uzyskać od Policji potwierdzenie przyjętego powyższego zawiadomienia.

Zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których w ocenie pracowników przedtem nie było, występują jakiegokolwiek zmiany czy też dochodzą z nich podejrzane sygnały, nie wolno dotykać.

W takiej sytuacji, znalezienie przedmiotu, rzeczy lub urządzenia, co do których jest podejrzenie o istnieniu ładunku wybuchowego kierujący akcją Dowódca Policji może wydać decyzję o ewakuacji ludzi z obiektu przed przybyciem Policji. Po przybyciu policyjnej grupy interwencyjnej (pirotechnicznej) kierujący akcją powinien przekazać im wszystkie informacje dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, co do których istnieje podejrzenie o ładunku wybuchowym. Dowódca grupy policjantów przejmuje kierowanie

akcją zaś Dyrektor bądź Kierownik ds. bezpieczeństwa /Inspektor ds. ochrony ppoż./ udziela wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia udzielając wszelkich niezbędnych informacji.

6.8. Uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi

Kierujący działaniami ratowniczymi KDR, prowadzonym przez jednostki ochrony przeciwpożarowej - jest uprawniony do:

- a) zarządzenia ewakuacji ludzi z rejonu objętego działaniem ratowniczym w przypadku zagrożenia życia i zdrowia, w szczególności gdy:
 - istnieje możliwość powstania paniki;
 - przewidywany rozwój zdarzeń może spowodować odcięcie drogi ewakuacyjnej;
- b) zarządzenia zakazu przebywania w rejonie objętym działaniem ratowniczym osób postronnych oraz utrudniających prowadzenie działania ratowniczego;
- c) zarządzenia ewakuacji mienia, w szczególności gdy:
 - istnieje możliwość rozprzestrzeniania się pożaru lub innego zagrożenia;
 - usytuowanie mienia utrudnia prowadzenie działania ratowniczego;
 - jest niezbędne do podtrzymywania funkcji życiowych (aparatura);
 - ma bezcenną wartość (dokumenty archiwalne, historyczne itp.);
- d) zarządzenia prac wyburzeniowych oraz rozbiórkowych, w szczególności w sytuacjach:
 - zagrożenia ludzi lub mienia;
 - potrzeby dotarcia do źródeł zagrożenia w celu jego rozpoznania oraz graniczenia rozwoju;
 - potrzeby użycia środków gaśniczych, neutralizatorów oraz odprowadzenia substancji toksycznych;
 - potrzeby zapewnienia dróg dojścia i ewakuacji;
- e) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym, w szczególności w celu:
 - zapewnienia właściwego i ustawienia i eksploatacji sprzętu ratowniczego;
 - zapewnienia dróg komunikacyjnych na potrzeby działania ratowniczego;
 - eliminacja zagrożeń spowodowanych przez środki komunikacji;
 - realizacja tych zadań;
- f) przejęcia w użytkowanie na czas niezbędny do działania ratowniczego pojazdów, środków technicznych i innych przedmiotów, a także ujęć wody, środków gaśniczych oraz nieruchomości przydatnych w działaniu ratowniczym.

7. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Prace niebezpieczne pożarowo to takie prace - jak: spawanie z użyciem aparatury elektrycznej lub gazowej, cięcie, lutowanie, podgrzewanie do wysokich temperatur oraz inne prace związane z użyciem ognia otwartego. Ponadto do prac tych można zakwalifikować malowanie metodą natryskową z użyciem rozpuszczalników i farb łatwo zapalnych. Wymagania ochrony przeciwpożarowej dotyczącej prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo zostały określone w rozporządzeniu MSW i A [4].

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo Kierownik prac i Inspektor ds. ochrony ppoż. lub osoba przez nich upoważniona jest obowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania pożaru lub wybuchu;
- wskazać osoby odpowiedzialne za przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
- 2. Przy wykonywaniu tych prac należy:
- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
- posiadać w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Podczas spawania i cięcia metali powstają iskry, krople płynnego metalu i silne promieniowanie cieplne nagranych elementów. Biorąc pod uwagę, że temperatura tych źródeł ciepła wynosi od przeciętnie 550°C (temperatura iskiei) do 1200°C (rozżarzone krople metalu). Rozpryski rozpalonego metalu układają się w promieniu 10m od miejsca prowadzenia prac spawalniczych. W związku z tym budynki, pomieszczenia lub miejsca, w których mają być prowadzone prace spawalnicze należy bezwzględnie oczyścić z wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń, w promieniu co najmniej 15m. Jeżeli warunek ten nie może być spełniony wszystkie urządzenia oraz materiały palne, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć poprzez osłonięcie np. kocami z włókna szklanego, arkuszami blachy itp.

Uwaga !!

Do przestrzegania postanowień instrukcji zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, zobowiązani są wszyscy pracownicy obiektu oraz pracownicy innych przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie budynku, uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

Pod pojęciem prac pożarowo niebezpiecznych, należy rozumieć przede wszystkim wszelkie prace, prowadzone wewnątrz obiektu i na terenie do niego przyległym, wykonywane przy użyciu ognia, wysokich temperatur oraz prac podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie. Do takich prac należy zaliczyć w szczególności:

1. Wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie:
 - a) spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - b) podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
 - c) podgrzewanie lepiku, smoły,
 - d) rozniecanie ognisk,
 - e) używanie materiałów pirotechnicznych.
2. Wszelkie prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe:
 - a) przygotowanie do stosowania gazów, pyłów i cieczy,
 - b) stosowanie tych pyłów i cieczy do malowania, lakierowania klejenia, mycia, nasycania,
 - c) suszenie substancji palnych,
 - d) usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Zasady organizacyjne zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie budynku pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Wymagania, o których mowa poniżej, ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.

Całkowitą odpowiedzialność za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych zleconych innym firmom ponosi **Wykonawca** tych prac. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym, prowadzenie prac

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola

pożarowo niebezpiecznych, powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia bezumownego w oddzielnym oświadczeniu, a fakt przyjęcia do wiadomości przez wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem. Skład osobowy komisji, ustalającej wymogi bezpieczeństwa, tworzą:

- Inspektor ds. ochrony ppoż.,
- Wyznaczony pracownik Szpitala,
- Kierownik grupy /firmy wykonującej pracę/.

Skład komisji może być zwiększony o niezbędnych specjalistów.

Komisja ze swoich prac sporządza protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych wg Załącznika Nr 5. Po wykonaniu zabezpieczeń określonych ww. protokole, oraz pisemnym potwierdzeniu (wpisem w Zezwoleniu – Załącznik Nr 4), wykonania tych zabezpieczeń, sprawdzonych przez brygadzystę, przewodniczący komisji wydaje osobie odpowiedzialnej za nadzór podczas prowadzenia prac niebezpiecznie pożarowych, pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac, wg Załącznika Nr 4.

Wytyczne zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych:

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, kierownictwo obiektu jest obowiązane:

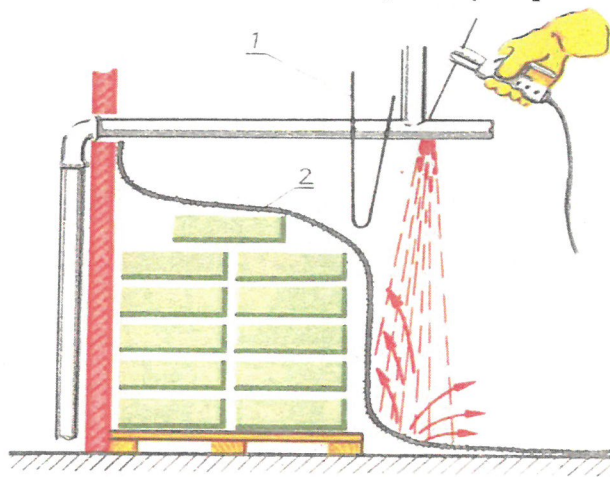
- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- 6) sprawdzić kwalifikacje osób wykonujących prace oraz dokumenty potwierdzające sprawność techniczną sprzętu przewidzianego do wykonania prac.

Przygotowanie prac polega na:

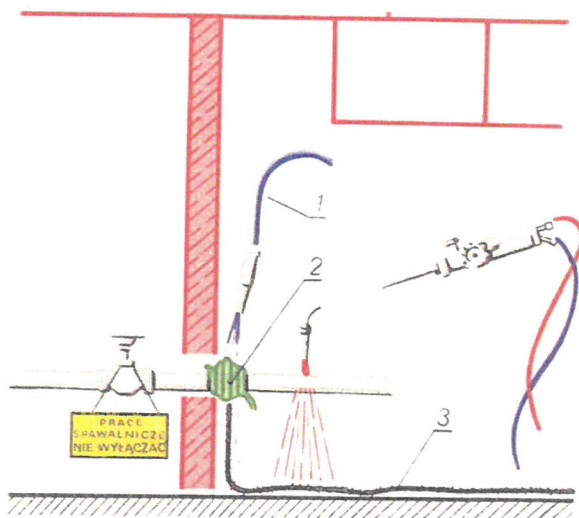
- 1) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
- 2) odsunięciu na bezpieczną odległość do miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych,
- 3) zabezpieczeniu, np. przed działaniem rozprysków spawalniczych, wszelkich materiałów i urządzeń czy instalacji palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi,
- 4) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- 5) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- 6) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo-niebezpiecznymi,
- 7) sprawdzeniu czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwopalnych,
- 8) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych min.:
 - 1) napełnionych wodą, metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - 2) materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - 3) niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,

- 4) podręcznego sprzętu gaśniczego.
- 5) zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych

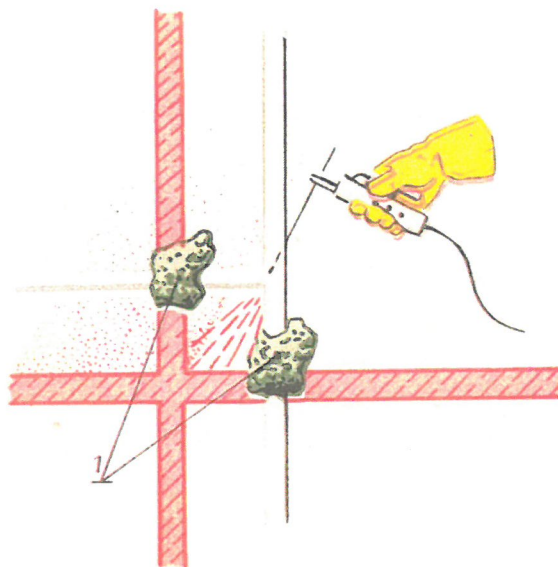
Przykładowe sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo:

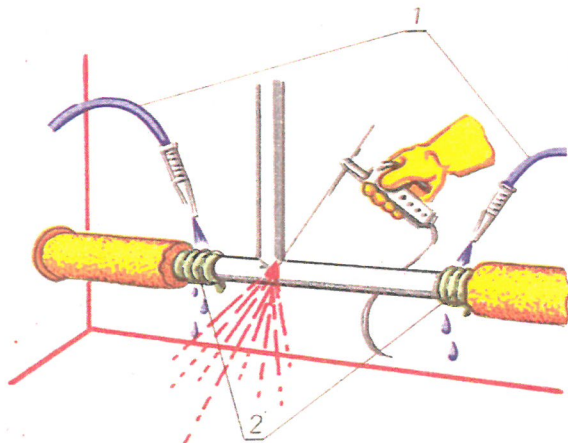
Rys. 1. Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy.

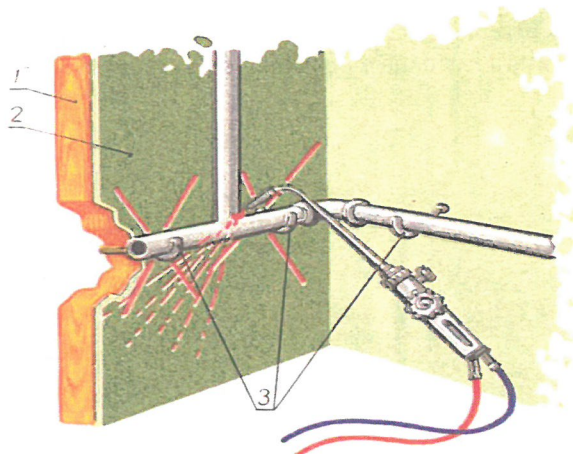
Rys. 2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy.

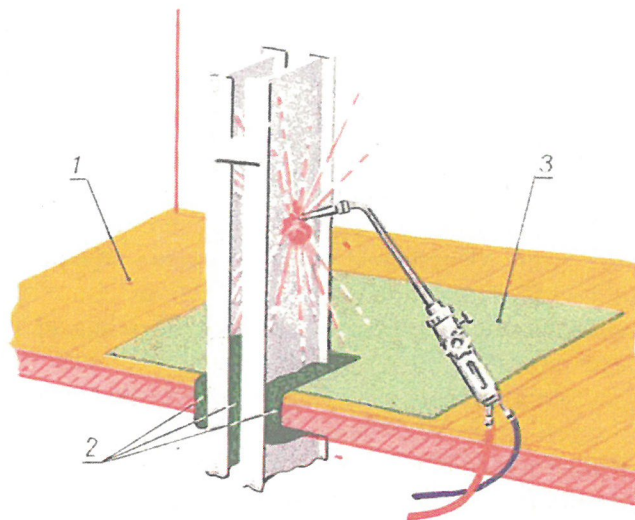
Rys. 3. Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału – 1.

Rys. 4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego.

Rys. 5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys. 6. Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy).

Wykonywanie prac: - przy wykonywaniu prac należy:

- 1) zabezpieczyć przed zapaleniem się materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
- 2) mieć w miejscu wykonywania prac odpowiednią ilość i rodzaj sprzętu gaśniczego, umożliwiającego likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- 3) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru;
- 4) jeżeli przeprowadzenie prac może powodować powstawanie fałszywych alarmów pożarowych w systemie sygnalizacji pożarowej to czujkę lub grupę czujek należy wyłączyć z poziomu centrali sygnalizacji, tak aby informacja o wyłączeniu była w sposób ciągły sygnalizowana i kontrolowana.
- 5) butle ze sprężonymi gazami spawalniczymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem
- 6) przy wykonywaniu prac pożarowo-niebezpiecznych z użyciem cieczy, gazów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
 - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany,
 - zapas substancji palnej znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych, szczelnych opakowaniach,
 - pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
 - ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiska, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,

Zakończenie prac:

- 1) Po zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych w pomieszczeniu i przestrzeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt /np. spawalniczy/ został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;

- 2) kontrole o których mowa w punkcie 1) należy wykonać czterokrotnie: bezpośrednio po zakończeniu prac, 0,5 , 2, 6 godzin po zakończeniu prac.

W obiektach i na terenach przyległych, gdzie prowadzone są procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe lub w których materiały takie są magazynowane, powinna być dokonana ocena zagrożenia wybuchem. Ocena obejmuje wskazanie pomieszczeń zagrożonych wybuchem, wyznaczenie w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych odpowiednich stref zagrożenia wybuchem oraz wskazanie czynników mogących w nich zainicjować zapłon. Klasyfikację stref zagrożenia wybuchem określa Polska Norma dotycząca zapobiegania wybuchowi i ochronie przed wybuchem. Pomieszczenie, w którym może wytworzyć się mieszanina wybuchowa, powstała z wydzielającej się takiej ilości palnych gazów, par, mgieł lub pyłów, której wybuch mógłby spowodować przyrost ciśnienia w tym pomieszczeniu przekraczający 5kPa, określa się jako pomieszczenie zagrożone wybuchem. W pomieszczeniu należy wyznaczyć strefę zagrożenia wybuchem, jeżeli może w nim występować mieszanina wybuchowa o objętości co najmniej 0,01m³ w zwartej przestrzeni.

W chwili obecnej na terenie budynku wielofunkcyjnego Szpitala i na terenie do niego bezpośrednio przyległym nie występują pomieszczenia zakwalifikowane do zagrożonych wybuchem ani przestrzenie zewnętrzne gdzie wyznaczono takie strefy miejscowo. W przypadku konieczności prowadzenia prac z udziałem materiałów (substancji czy gazów) mogących tworzyć mieszaniny wybuchowe należy powołać Komisję i wdrożyć wyżej przedstawioną pragmatykę.

8. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI

W budynku „G” Szpitala w Stalowej Woli pracuje poniżej 50 osób - **będących jego stałymi użytkownikami**. A zgodnie z zapisami § 17 ust. 1 rozp. [4] praktyczne sprawdzanie organizacji i warunków ewakuacji (min. co 2 lata) jest konieczne w przypadku, gdy w budynku (*stanowiącym jak w analizowanym przypadku odrębną strefę pożarową względem budynków sąsiednich*) przebywa ponad 50 osób, będących jego stałymi użytkownikami.

W związku z powyższym - nie zachodzi obowiązek prawny przeprowadzania tego rodzaju ćwiczeń w oparciu o ww. przepisy – niemniej jednak jeśli Dyrekcja Szpitala dojdzie do wniosku, że takie działania byłyby wskazane z uwagi na podniesienie wymagań związanych z ochroną przeciwpożarową obiektu – to powinna wystąpić do Komendanta Powiatowego PSP w Stalowej Woli w terminie wyprzedzającym takie zamierzenie (zgodnie z wymaganiami ww. przepisów na min. 7 dni przed planowaną datą, a wskazane jest uwzględnienie odpowiedniego przygotowania takich ćwiczeń, omówienie i wypracowanie zamiaru taktycznego i określenie zakresu ćwiczeń – w związku z czym powinno to nastąpić min. na 2 tygodnie przed takim zamiarem !).

8.1. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej.

Jeżeli miejsce powstania pożaru nie zostanie ugaszone w momencie jego powstania, tj.: „w zarodku”, niezbędne jest – niezależnie od równoległego prowadzenia akcji gaśniczej, natychmiastowe zorganizowanie akcji ewakuacyjnej ludzi z zagrożonej strefy na początku do sąsiedniej strefy pożarowej bezpiecznej, a jeśli mimo wszystko pożar się rozwinie – to po decyzji kierującego akcją całego budynku. W analizowanym budynku – praktycznie każda kondygnacja została podzielona na 2 niezależne strefy pożarowe – co znacząco podnosi poziom bezpieczeństwa i czas niezbędny na ewakuację ponieważ nie jest niezbędnym prowadzenie od razu ewakuacji całościowej z budynku, a przy chorych na łóżkach pozwala to na ich przemieszczenie w poziomie (w ramach tej samej kondygnacji). Drogi ewakuacyjne zostały odpowiednio oznakowane, a o ich wyborze powinien decydować przeszkolony personel budynku kierując ewakuację na drogi najmniej zadymione i najbliższe, a przy zapewnieniu wydzielenia pożarowego i funkcjonującego automatycznego oddymiania klatek schodowych ewakuacja w pionie jest również bezpieczna (należy jednak zawsze w miarę możliwości determinowanych rozwojem pożaru - prowadzić ewakuację na poziomie danej kondygnacji z uwagi na ograniczone możliwości poruszania się ludzi chorych – pacjentów).

**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowy Szpital Specjalistyczny - budynek „G” - ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola**

Należy przy tym pamiętać, że podstawowym obowiązkiem jest ratowanie najpierw życia ludzkiego, a dopiero potem mienia. Niezwykłe okoliczności pożaru dają silny bodziec do natychmiastowego opuszczenia terenu zagrożonego. Powoduje to dużą intensywność ruchu z możliwością powstania paniki. Należy się wówczas liczyć z działaniem czynników psychologicznych. Nerwowe zaniepokojenie ludzi i dążenie do możliwie szybkiego opuszczenia zagrożonego pomieszczenia może zdezorganizować ewakuację, stąd należy postępować wedle niżej podanych zasad:

- 1) zarządzenie akcji ewakuacyjnej przez zarządzającego obiektem (odpowiednio: Dyrektora, Kierownika ds. bezpieczeństwa /Inspektora ds. ochrony ppoż./ lub wyznaczone osoby) powinno nastąpić w przypadku zaistnienia okoliczności zbiorowego zagrożenia ludzi. Osobom tym powinni podporządkować się wszyscy pracownicy przebywający w budynku.

Zarządzający ewakuację odpowiada za przebieg ewakuacji z danego obiektu, a w przypadku pożaru jest kierownikiem akcji ratowniczo – gaśniczej (do czasu przybycia straży pożarnej), a w związku z tym powinien:

- a) natychmiast zapoznać się z zaistniałą sytuacją i wydać decyzję o ewakuacji ludzi, za pomocą ustalonego sygnału dla służby ochrony obiektu, pracowników.
 - b) zorganizować grupę ewakuacyjną z wyznaczonych pracowników, w tym służby ochrony obiektu i wydać polecenia w zakresie działań ratowniczych i ewakuacyjnych (wg wariantów) – ustalić sposoby współdziałania,
 - c) nie dopuścić do powstania paniki wśród pracowników i osób przebywających w budynku,
 - d) ustalić nowe kierunki ewakuacji w przypadku odcięcia przez pożar określonych drzwi ewakuacyjnych,
 - e) wydać decyzję w sprawie doraźnej opieki nad osobami ewakuowanymi oraz ustalić miejsca i sposób składowanego mienia oraz zabezpieczenia terenu akcji przed osobami postronnymi,
 - f) po przyjeździe Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej, niezwłocznie zapoznać ich dowódcę z zaistniałą sytuacją i następnie przekazać kierowanie działaniami ratowniczymi PSP.
- 2) wyznaczeni pracownicy Szpitala do udziału w akcji ewakuacyjnej wykonują następujące czynności:
 - a) ustalają dokładnie miejsca powstania pożaru, drogi jego rozprzestrzeniania się i zagrożenia dla sąsiednich pomieszczeń,
 - b) alarmują PSP, przekazują informację o sytuacji kierownikowi akcji ratowniczo – gaśniczej i ściśle wykonują jego polecenia,
 - c) przystępują do ewakuacji ludzi z pomieszczeń, regulują rytmicznie wychodzenie pracowników z części obiektu, kierują ewakuowane osoby do wyjść z obiektu, czuwają aby wszystkie osoby opuściły pomieszczenia zagrożone, oraz prowadzą akcję gaśniczą przy użyciu gaśnic i wewnętrznych hydrantów,
 - d) utrzymują łączność z innymi osobami biorącymi udział w prowadzeniu ewakuacji, celem zapewnienia wzajemnej pomocy,
 - e) wskazują nowe kierunki ewakuacji w przypadku odcięcia przez pożar wyznaczonych dróg ewakuacyjnych i sprawdzają czy ktoś nie pozostał w pomieszczeniach,
 - f) w przypadku stwierdzenia urazów u ludzi ewakuowanych – udzielają kwalifikowanej pomocy medycznej.

W czasie prowadzenia ewakuacji pracowników wyznaczonych do ewakuacji obowiązuje bezwzględne zachowanie spokoju, a po zakończeniu ewakuacji czynny udział w akcji gaśniczej, jeżeli prowadzący akcję takiej pomocy potrzebuje.

W czasie prowadzenia ewakuacji do zadań i obowiązków osoby pełniącej dyżur ochrony obiektu należy:

- a) posiadanie aktualnych informacji dotyczących ilości pracowników,
- b) znajomość sposobu ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie (według odrębnych ustaleń),
- c) przyjmowanie meldunków o pożarze od personelu,
- d) powiadomienie o zaistniałym pożarze straży pożarnej zgodnie z „Instrukcją postępowania w przypadku powstania pożaru”,

- e) udzielenie niezbędnych informacji dowódcy przybyłych jednostek straży pożarnej,
- f) w przypadku nieobecności Dyrektora lub osoby wyznaczonej przez niego do kierowania przebiegiem ewakuacji – podejmowanie decyzji związanych z ewakuacją.

8.2. Ewakuacja ludzi i mienia

Rzeczywiste kierunki i wyjścia ewakuacyjne są oznakowane tablicami informacyjnymi umieszczonymi na ciągach komunikacyjnych służących celom ewakuacji.

EWAKUACJA LUDZI POLEGA NA:

- 1) wyprowadzeniu wszystkich ludzi przez grupę ewakuacyjną lub osoby wyznaczone do strefy bezpiecznej lub ustalonego miejsca koncentracji – nie kolidującego z terenem działania jednostek straży pożarnej (w przypadku drobnego zdarzenia, ewakuacja ludzi i mienia może odbyć się do niezagrażonych pomieszczeń sąsiednich w bezpiecznych strefach pożarowych).
- 2) zapewnieniu środków transportowych celem przewiezienia osób ewakuowanych lub poszkodowanych do wyznaczonych miejsc zastępczych.

EWAKUACJA MIENIA POWINNA PRZEBIEGAĆ JEDNOCZEŚNIE Z GASZENIEM POŻARU WEDŁUG USTALONYCH ZASAD:

- a) o zarządzeniu ewakuacji należy bezzwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku, wykorzystując wszystkie dostępne środki,
- b) osoba kierująca ewakuacją - wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. **Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi,**
- c) w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie,
- d) w przypadku silnego zadymienia osoby powinny poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej podłogi ze względu na występowanie mniejszego zadymienia w tej strefie. Usta i drogi oddechowe powinny być w miarę możliwości zasłonięte chustką zmoczoną w wodzie (sposób ten ułatwia oddychanie). Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,
- e) w trakcie prowadzenia ewakuacji osób należy dokładnie sprawdzać, czy wszystkie osoby opuściły poszczególne pomieszczenia. W razie jakiegokolwiek podejrzenia, że ktoś został w ewakuowanej strefie, należy natychmiast sprawdzić jeszcze raz pomieszczenia budynku. Po zakończeniu ewakuacji osób należy zaewidencjonować stan osób ewakuowanych,
- f) w przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej,
- g) **obowiązkiem wszystkich pracowników oraz innych osób przebywających w obiekcie w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego, jest:**
 - przerwać natychmiast wykonywane zajęcia i podporządkować się wydanym decyzjom,
 - opuścić budynek, udając się w kierunku wskazanym przez prowadzącego ewakuację lub zgodnie z kierunkami wyznaczonym przez znaki ewakuacyjne,
 - zachować ciszę i spokój, nie ulegać panice w czasie trwania ewakuacji,
 - poruszać się szybkim krokiem bez biegania i wyprzedzania innych osób,
 - nie zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
 - ułatwiać przechodzenie działającym w obiekcie strażakom,
 - zachować dyscyplinę oraz porządek w czasie akcji gaśniczej oraz likwidacji szkód,
 - jeśli nie ma zagrożenia dla zdrowia i życia, podczas ewakuacji z miejsc aktualnego przebywania można zabrać jedynie rzeczy i przedmioty najbardziej wartościowe (np. dokumenty, pieniądze, itp.).

8.3. Sposób przeprowadzenia ewakuacji zorganizowanej i indywidualnej

Ewakuacja jest zadaniem bardzo trudnym, lecz ze względu na konieczność ratowania życia ludzkiego obowiązkiem każdego obywatela jest podjęcie wszelkich środków, aby zadanie to zostało jak najsprawniej wykonane. Akcję ratowniczą trzeba tak organizować, aby osoby ratujące były jak najmniej narażone na niebezpieczeństwo. Należy jednak pamiętać, że naszym szczególnym obowiązkiem jest ratowanie życia ludzkiego nawet z narażeniem się na niebezpieczeństwo osobiste.

Podjęcie decyzji o przystąpieniu do ewakuacji całości budynku powinno być poprzedzone wstępną analizą sytuacji oraz rozmiarów zagrożenia. W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa należy zaalarmować osoby zagrożone.

Zakres ewakuacji.

W szpitalach, gdzie wiele chorych osób znajduje się w stanie, który nie pozwala im na samodzielne opuszczenie zagrożonego miejsca, strefy zagrożonej pożarem powinna być dobrze zorganizowana akcja ratownicza. W przypadku pożaru personel medyczny szpitala powinien być stale przygotowany na szybkie i natychmiastowe działania ratownicze i ewakuacyjne.

Zakres ewakuacji głównie zależy od:

- ❖ miejsca i źródła pożaru, jego wielkości i prędkości rozprzestrzeniania się,
- ❖ stopnia zagrożenia spowodowanego pożarem,
- ❖ liczby ewakuowanych osób oraz ich fizycznej i psychicznej sprawności,
- ❖ liczby znajdujących się sił i środków ewakuacji będących w dyspozycji szpitala,

Bardzo często ewakuację chorych należy przeprowadzić w trybie natychmiastowym gdyż wynika to z bezpośredniego zagrożenia ludzi przez pożar lub szybkiego rozprzestrzeniania się dymów i gazów pożarowych. Ewakuacja może obejmować pacjentów znajdujących się na jednej z kondygnacji lub też w niektórych przypadkach dotyczyć będzie całego obiektu szpitalnego.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia należy ewakuować chorych z pomieszczeń objętych pożarem oraz sąsiednich pomieszczeń. Problem sprawnego przeprowadzenia ewakuacji jest związany m.in. z klasą odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych budynku, sytuacją pożarową oraz innymi złożonymi zjawiskami w procesie trwania pożaru.

Zasada ewakuacji na poziomie kondygnacji polega na przemieszczaniu grupy ludzi narażonych na oddziaływanie pożaru z dala od miejsca jego występowania do miejsca sąsiedniego na tym samym poziomie, które jest oddzielone od pozostałej części budynku za pomocą oddzielen przeciwpożarowych. Ewakuacja ta przebiega tak, aby zapewnić w razie konieczności czas potrzebny do ewakuacji całego piętra lub w późniejszym stadium całego budynku.

Ewakuacja częściowa budynku - jest to zespół czynności związanych z ewakuacją ludzi, dokumentacji lekarskiej, aparatury medycznej znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie pożaru lub zagrożonych pożarem kondygnacji budynku. Ewakuację częściową można przeprowadzić pod warunkiem, że rozprzestrzenianie ognia będzie wystarczająco ograniczone przez elementy konstrukcyjne budynku (ściany, stropy) dzięki ich wysokiej klasie odporności ogniowej, a techniczne rozwiązania budynku uniemożliwiają jego zadymienie. Gdy nie można przeprowadzić ewakuacji częściowej (np. z uwagi na rozwój pożaru i silne zadymienie czy podłożony ładunek wybuchowy) – należy tylko wówczas podjąć decyzję o **ewakuacji całkowitej budynku „G”**.

Ewakuacja całkowita budynku „G” Szpitala polega na ewakuacji całego stanu osobowego budynku szpitalnego ze szczególną uwagą w stosunku do chorych pacjentów, aparatury medycznej, dokumentacji lekarskiej oraz pozostałego cennego mienia szpitala. Ewakuację całkowitą należy przeprowadzić w przypadku gdy zachodzi niebezpieczeństwo:

- ❖ rozprzestrzenianiu się pożaru na cały budynek,
- ❖ zadymienia dróg ewakuacyjnych na poszczególnych kondygnacjach budynku,
- ❖ wystąpienia niebezpiecznych stężeń toksycznych par, gazów i pyłów, które mogą się wydzielć w trakcie spalania,
- ❖ uszkodzenia elementów konstrukcji budynku wskutek działania pożaru,
- ❖ przesłaniania przez stropy wody wykorzystanej do gaszenia pożaru na wyższych kondygnacjach,

- ❖ potwierdzonego podłożenia materiału wybuchowego.

Kolejność ewakuacji.

Kolejność ewakuacji zależy m.in. od następujących czynników:

- ❖ liczby ewakuowanych osób, ich sprawności fizycznej oraz psychicznej,
- ❖ liczby posiadanych na miejscu sił i środków ewakuacji,
- ❖ fazy pożaru,
- ❖ zakresu ewakuacji.

W pierwszej kolejności ewakuować należy pacjentów którzy nie mogą samodzielnie się poruszać i wymagają specjalnej opieki. Ewakuację przeprowadza się przy użyciu odpowiednich chwytów, noszy, łóżek, wózków wraz z aparaturą medyczną.

W drugiej kolejności pacjenci o ograniczonej zdolności ruchowej, którzy wymagają opieki jednej lub dwóch osób. Na końcu powinni być ewakuowani pacjenci, którzy mogą poruszać się o własnych siłach. Ewakuację chorych należy rozpoczynać od przypadków najcięższych czyli od osób, które wymagają najwięcej wysiłku fizycznego przy wynoszeniu i transporcie. Można przy tym wykorzystać pacjentów sprawnych fizycznie, którzy znajdują się w pobliżu. Pozwala to chorym przebyć drogę w warunkach najmniej uciążliwych ze względu na promieniowanie ciepłe, zadymienie, działanie toksycznych gazów oraz produktów spalania.

Należy pamiętać przy tym, że: **podstawową zasadą jest aby w pierwszej kolejności ewakuować chorych z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia i z których wyjście i dotarcie do dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte.**

W przypadku wystarczającej liczby sił i środków do ewakuacji chorych o ograniczonej zdolności poruszania się lub gdy liczba chorych wymagająca pomocy jest niewielka należy rozpocząć ewakuację w kolejności odwrotnej. Zapobiega to zbędnej krzątaninie ze strony pacjentów mogących poruszać się o własnych siłach. Nie można dopuścić do tego by ewakuacja przebiegała w sposób nieorganizowany, chaotyczny i samoczynny co doprowadzić może do nadmiernego zagęszczenia strumieni ludzi i zablokowania zwężeń przed drzwiami i klatkami schodowymi. Po ewakuacji osób i przeprowadzeniu ich w rejon koncentracji należy jeszcze raz sprawdzić czy nikt nie pozostał, a w razie konieczności udzielić osobom poszkodowanym pierwszej pomocy medycznej. **Dopiero po zakończeniu ewakuacji ludzi należy przystąpić do ewakuacji mienia z zagrożonych pomieszczeń.** Ewakuację mienia należy prowadzić z zachowaniem elementarnych zasad bezpieczeństwa mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi.

W pierwszej kolejności powinno się ewakuować mienie najcenniejsze oraz znajdujące się w bezpośredniej strefie zagrożenia. Ewakuowane mienie należy wynieść poza obiekt i ustawić w sposób gwarantujący ich właściwe zabezpieczenie (przed kradzieżą, działaniem ognia i wody). Miejsce składowania ewakuowanego mienia musi być wyznaczone w sposób uniemożliwiający tarasowanie przejść, dojazdów i przejazdów. Ewakuacja mienia nie może utrudniać prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej prowadzonej przez jednostki Straży Pożarnej. Ewakuację sprzętu medycznego, urządzeń technicznych i innego cennego mienia szpitala należy przeprowadzić w fazie końcowej. Szczególnie kłopotliwa w działaniach ratowniczych jest ewakuacja pacjentów i mienia szpitalnego w porze nocnej. Warunki nocne znacznie utrudniają prawidłową organizację i bezpieczny przebieg ewakuacji.

Zwiększa się przez to wskaźnik zagrożenia pożarowego oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludzi. Trudności organizacyjno – ewakuacyjne mogą wynikać między innymi z :

- ❖ opóźnień w czasie zauważenia powstałego pożaru,
- ❖ awarii odbiorników energii elektrycznej, a szczególnie oświetlenia pomieszczeń i konieczności korzystania z oświetlenia awaryjnego, nie zawsze zapewnia to właściwe oświetlenie dróg i wyjść ewakuacyjnych co utrudnia ruch ludzi,
- ❖ możliwości wystąpienia paniki wśród pacjentów, spowodowanej zjawiskiem zaskoczenia pożarem, ograniczeniem możliwości właściwej oceny rozmiarów pożaru,
- ❖ braku odpowiedniej liczby sił i środków do prowadzenia działań ratowniczych i ewakuacji,
- ❖ trudności przygotowania w odpowiednio krótkim czasie pomieszczeń zastępczych dla chorych.

Ewakuacja w porze nocnej wymaga użycia większej ilości sił i środków oraz sprzętu niż ma to miejsce w warunkach dziennych. Warunki nocne często wymagać będą użycia większej ilości sprzętu specjalistycznego i ratowniczego w postaci mechanicznych drabin, podnośników hydraulicznych, agregatów oświetleniowych i oddymiających. Do ewakuacji należy wykorzystać wszystkich pacjentów, którzy poruszają się o własnych siłach i ich stan zdrowia pozwala na udzielenie pomocy innym.

Przebieg ewakuacji

Ewakuację pacjentów powinien przeprowadzać personel szpitala: lekarze, pielęgniarki, fizykoterapeuci i salowe, personel pomocniczy.

Decyzję o ewakuacji podejmuje - odpowiednio: Dyrektor, Ordynator oddziału, Lekarz dyżurny lub Pielęgniarka przełożona - albo osoba kierująca akcją ratowniczo-gaśniczą.

Osoba podejmująca decyzję o rozpoczęciu ewakuacji powinna dokonać oceny zaistniałej sytuacji i wziąć pod uwagę:

- ❖ liczbę pacjentów ewakuowanych,
- ❖ sposoby i kolejność ewakuacji,
- ❖ siły i środki niezbędne do przeprowadzenia ewakuacji,
- ❖ określić drogi, po których będzie odbywał się ruch i rejon ewakuacji, ewentualnie pomieszczenia zastępcze,
- ❖ określić osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji.

Podczas prowadzenia ewakuacji wszyscy pracownicy wykonują polecenia wydane przez kierującego ewakuacją.

9. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZA- TRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWY- MI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 pkt. 4a ustawy o ochronie przeciwpożarowej [1] z dnia 24 sierpnia 1991 r., art. 209 Ustawy Kodeks Pracy oraz § 6 rozp. [4] obowiązkiem właściciela – Zarządzającego budynkiem jest zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej „Instrukcji”, a także wyznaczyć oraz przeszkolić pracowników do wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ewakuacji zgodnie z przepisami o ochronie przeciwpożarowej. Szkolenie powinno być realizowane jako:

- część składowa szkolenia wstępnego BHP, pracowników nowo przyjętych,
- część składowa instruktażu stanowiskowego,
- szkolenia okresowe.

Szkolenie wstępne - w ramach szkolenia wstępnego BHP pracowników nowo przyjętych polega na zapoznaniu ich z występującymi w obiekcie zagrożeniami pożarowymi oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom i zasad ich zwalczania.

Pracownik nowo przyjęty jest zobowiązany dokładnie znać niniejszą instrukcję, zasady i warunki ewakuacji oraz miejsce rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, a także dokumenty i przedmioty, które w razie pożaru powinien ewakuować w pierwszej kolejności. Po odbyciu przeszkolenia pracownik podpisuje oświadczenie (w załącznikach), które należy przechowywać w aktach osobowych pracownika. Obowiązkowi ww. szkolenia podlegają także wszyscy pracownicy przedsiębiorstw i firm zewnętrznych aktualnie świadczący swoje usługi w przedmiotowym obiekcie.

Szkolenie okresowe:

Szkolenie okresowe, pracowników w zakresie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej, należy ponowić w okresach nie dłuższych niż 5 letnich celem przypomnienia zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego zawartych w aktualnie obowiązujących przepisach. Szkolenia są przeprowadzane według programów szkoleń, stanowiących osobne opracowanie, zależne od aktualnych przepisów w tym zakresie i potrzeb. Szkolenie dla wszystkich pracowników organizuje Dyrektor Szpitala. Szkolenie z ochrony przeciwpożarowej odbywa się najczęściej przy okazji szkolenia z zakresu BHP. Szkolenia przeciwpożarowe powinien przeprowadzić inżynier lub technik pożarnictwa, albo osoba zajmująca się ochroną przeciwpożarową posiadająca odpowiednie przeszkolenie zdobyte w ośrodku szkolenia PSP lub szkole pożarniczej Państwowej Straży Pożarnej. Fakt potwierdzenia odbycia szkolenia potwierdza się na karcie szkolenia wstępnego, które włącza się do akt osobowych pracownika. W wyniku przeprowadzonego szkolenia przeciwpożarowego pracownik powinien znać:

1. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów ze szczególnym uwzględnieniem swojego stanowiska pracy,
2. Obowiązujące przepisy i instrukcje przeciwpożarowe,
3. Ogólne zasady postępowania w razie powstania pożaru oraz sposoby jego ograniczania i zwalczania,
4. Zasady, sposoby i środki alarmowe,
5. Zasady użycia i sposób działania podręcznego sprzętu gaśniczego,
6. Drogi i zasady ewakuacji ludzi oraz mienia, miejsca składowania oraz sposoby zabezpieczenia ewakuowanych przedmiotów przed kradzieżą i zniszczeniem.

Przykładowy program szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej:

Lp.	Temat:	Ilość godzin:
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje.	1
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń.	1
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom.	1
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.	1
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji.	1
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia.	1
Razem:		6

10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI SZPITALA MIEJSKIEGO PERSONELU MEDYCZNEGO I PRACOWNIKÓW.

W sytuacjach nadzwyczajnych, kiedy istnieje zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego może zaistnieć konieczność ewakuacji ludzi i mienia z całości lub części Szpitala.

Decyzje o ewakuacji może podjąć wyłącznie Dyrektor lub Kierownik d.s. Bezpieczeństwa /Inspektor ds. ochrony ppoż./ po konsultacji z Dyrektorem lub Ordynatorem Oddziału.

Sytuacjami, w których zachodzi konieczność ewakuacji ludzi i mienia są:

- pożar budynku
- prawdopodobieństwo znajdowania się na terenie obiektu ładunku wybuchowego
- poważne uszkodzenie konstrukcji budynku lub instalacji wewnętrznych
- inne zagrażające życiu lub zdrowiu ludzi np.: powódź, trąba powietrzna itp.

Informacje o konieczności ewakuacji należy przekazać bezzwłocznie wszystkim osobom znajdującym się w obiekcie za pomocą posiadanych środków (telefon, sygnalizatory akustyczne, wykorzystanie powiadomienia głosowego).

W przypadku zaistnienia zagrożenia należy bezzwłocznie przystąpić do jego usunięcia dostępnymi środkami, jednocześnie podać informację osobą znajdującym się w Szpitalu o konieczności przygotowania się do przeprowadzenia ewakuacji.

Niezależnie od zajmowanego stanowiska, każdy pracownik Szpitala obowiązany jest znać:

- zasady i sposób alarmowania straży pożarnej,
- warunki ewakuacji,
- kolejność i sposób ewakuacji chorych,
- rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych, najkrótszych dróg ewakuacji,
- rozmieszczenie sprzętu pożarniczego i jego użycie (hydranty, gaśnice),
- miejsca przechowywania noszy, koców, sprzętu niezbędnego do ewakuacji,
- sposoby gaszenia pożaru.

Zadania i obowiązki Ordynatora czy Lekarza dyżurnego danego oddziału.

W przypadku powstania pożaru:

- 1) Przyjmuje zawiadomienie o pożarze ustalając
 - dokładne miejsce pożaru
 - rozmiary i szybkość rozwoju
 - czy występuje zagrożenie dla ludzi
 - czy zaalarmowano straż pożarną (kto zgłasza)
- 2) Gdy nie powiadomiono PSP poprzez monitoring pożarowy alarmuje straż pożarną tel. 998 lub 112.
- 3) Udaje się na miejsce pożaru, obejmuje funkcję kierownika akcji ratowniczej.
- 4) Poleca Pielęgniarkom i Salowym przystąpić do akcji gaśniczej przy użyciu gaśnic i wykorzystaniu wewnętrznej sieci hydrantowej, sam zaś kieruje pierwszą fazą akcji gaśniczej.
- 5) Zna aktualny stan pacjentów i personelu.
- 6) W zależności od sytuacji poleca podległym pracownikom alarmować pogotowie ratunkowe określając ile karettek potrzebuje do ewakuacji osób chorych.
- 7) Alarmuje służby dyżurne szpitala i utrzymania ruchu, poleca w zależności od sytuacji odciąć dopływ prądu do obiektu, odciąć dopływ tlenu. Część pracowników kieruje na miejsce pożaru, pozostałych do ewakuacji.
- 8) Organizuje przygotowanie pacjentów do ewakuacji.
- 9) Określa drogi ewakuacji oraz rejon dla osób ewakuowanych.
- 10) Wyznacza personel do prowadzenia ewidencji chorych ewakuowanych.
- 11) Po przybyciu D-cy PSP przekazuje kierownictwo informując o sytuacji i podjętych decyzjach.

- 12) Ściśle współpracuje z dowódcą akcji ratowniczej (udzielanie informacji).
- 13) Podejmuje decyzję o ewakuacji najbardziej cennego sprzętu medycznego.
- 14) Nadzoruje ewakuację chorych.
- 15) Nadzoruje selekcję pacjentów kierując w zależności od stanu pacjentów na: oddziały szpitala, które nie są zagrożone, do szpitali w miejscowościach sąsiednich.
- 16) Wyznacza osoby do dozoru pogorzeliska.

Zadania Pielęgniarki Oddziałowej.

W przypadku pożaru:

- 1) Poleca podległym pielęgniarkom przystąpić do gaszenia pożaru.
- 2) Powiadamia przełożonego o pożarze.
- 3) Powiadamia zgodnie z poleceniem Lekarza dyżurnego oddziału, ordynatora, Dyrektora Szpitala oraz służby techniczne.
- 4) Pozostaje w dyspozycji Lekarza dyżurnego oddziału, ordynatora.

W przypadku ewakuacji:

- 1) Zna stan osobowy pacjentów i personelu oddziału. Posiada ewidencję chorych.
- 2) Wyznacza pielęgniarki, salowe do przyniesienia sprzętu do ewakuacji (nosze z własnego oddziału) inny sprzęt zapewniają pracownicy oddziałów niezagrożonych wcześniej powiadomionych.
- 3) Zgodnie z poleceniem Lekarza dyżurnego oddziału czy Ordynatora wyznacza Pielęgniarki i Salowe do ewakuacji określonych grup pacjentów. W zależności od ich stanu poleca w pierwszej kolejności wyprowadzić pacjentów chodzących następnie wynosić ciężko chorych na noszach, czy ewakuować z łóżkiem i aparaturą, gdy taka potrzeba zachodzi.
- 4) Wspólnie z Lekarzem dyżurnym sprawdza czy ktoś nie pozostał na oddziale.
- 5) Na polecenie lekarza dyżurnego wyznacza osoby do ewakuacji cennego sprzętu medycznego (miejsce jego składowania i sposób zabezpieczenia określa kierownik działu technicznego).

Zadania Pielęgniarek i Salowych.

W przypadku pożaru:

- 1) Przystępuje do gaszenia zauważonego pożaru (gaśnice, hydranty)
- 2) Powiadamia przełożonego o pożarze i otoczenie
- 3) Alarmuje zgodnie z instrukcją jednostki straży pożarnej
- 4) Powiadamia zgodnie z poleceniem lekarza dyżurnego oddziału, ordynatora Dyrektora Szpitala oraz inne służby (pogotowie ratunkowe)
- 5) Podporządkowuje się poleceniom przełożonego, kierującego akcją ratowniczo - gaśniczą
- 6) Prowadzi ewakuację pacjentów zagrożonych.

W przypadku ewakuacji:

- 1) Przygotowują potrzebny sprzęt do ewakuacji nosze, wózki, koce z magazynu oraz z innych oddziałów.
- 2) Wyprowadzają pacjentów mogących chodzić w zorganizowanych grupach zgodnie z poleceniem kierującego akcją.
- 3) Wynoszą lub przemieszczają na łóżkach lub w inny sposób zorganizowany pacjentów niemogących się poruszać, zgodnie ze wskazaniami Lekarza.
- 4) Zgodnie z poleceniem kierującego akcją zapobiegają przedostawaniu się dymów na drogach ewakuacji (w zależności od potrzeb – zamykanie drzwi pomieszczeń).
- 5) Sprawdzają sale chorych i inne pomieszczenia czy nikt nie pozostał.
- 6) Na polecenie Lekarza dyżurnego oddziału przystępuje do ewakuacji cennego sprzętu medycznego, który można wynieść w rękach.
- 7) W rejonie ewakuacji zabezpieczają chorych przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych, niosą chorym pomoc i otaczają ich opieką.
- 8) Wykonują polecenia przełożonego, kierownika akcji ratowniczo - gaśniczej.

Osobom zatrudnionym na terenie obiektu zabrania się:

1. Używania urządzeń i instalacji elektrycznych oraz gazowych niezgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi i zasadami ustalonymi niniejszą instrukcją.
2. Budowy i eksploatacji dodatkowych punktów odbioru energii elektrycznej, mogących spowodować przeciążenie instalacji elektrycznej, bez zgody właściciela obiektu lub osoby przez niego upoważnionej.
3. Używania lub przechowywania w obiekcie materiałów niebezpiecznych pożarowo.
4. Dokonywania samodzielnie bez uprawnień jakichkolwiek napraw w przypadku uszkodzeń w przewodach i urządzeniach elektrycznych.
5. Tarasowania lub blokowania dojść do: gaśnic, hydrantów wewnętrznych, czynnych tablic rozdzielczych, przeciwpożarowego wyłącznika prądu oraz dróg i wyjść ewakuacyjnych.
6. Dokonywania zmiany miejsca ustawienia gaśnic i innego sprzętu ratowniczego bez zgody Dyrektora lub osoby przez niego upoważnionej - Inspektora ds. ppoż.
7. Używania gaśnic i sprzętu hydrantowego - niezgodnie z ich przeznaczeniem.

Stalowa Wola, dnia.....

Imię i nazwisko

Stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ z treścią **INSTRUKCJI
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO** obowiązującej w Powiatowym Szpitalu
Specjalistycznym - budynku „G” w Stalowej Woli przy ul. Staszica 4 - **i zobowiązuję się do
przestrzegania zawartych w niej uregulowań.**

.....
(podpis przyjmującego oświadczenie)

.....
(podpis pracownika)

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. ALARMOWANIE

1. Każdy kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:

- **Straż Pożarną - telefon 998 lub 112**
- Dyrektora/Właściciela zamieszkałego nr tel.
- 2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
- 3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali - dokładny adres obiektu, instytucji, piętro,
 - co się pali - np. pali się poddasze, pali się szafa na korytarzu itp.,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.
Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

Pogotowie Ratunkowe	tel. 999
Policję	tel. 997
Pogotowie Energetyczne	tel. 991
Pogotowie Gazowe	tel. 992

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ energii elektrycznej i gazu do strefy pożaru. Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem. Stosować gaśnice śniegowe i proszkowe.
 - usunąć z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, a szczególnie butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
 - nie otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar oraz wyłączyć wentylację ogólną.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Właściciel odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru, wystawienie posterunku pogorzelowego w celu uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

IV. UWAGI KOŃCOWE

1. Podstawa prawna: Ustawa z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej
2. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązuje wszystkich pracowników.

Stalowa Wola r.

.....
/podpis Dyrektora/

**ZEZWOLENIE NR ...
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH
POŻAROWO**

(SPAWANIE, CIĘCIE, LUTOWANIE, NAGRZEWANIE, PRACE Z OTWARTYM OGNIEM)

1. Miejsce pracy:
(pomieszczenie, instalacja)
2. Rodzaj pracy:
3. Czas pracy: dnia od godz. do godz.
4. Zgodność proponowanych sposobów zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych:
 - a) przygotowanie miejsca, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych:
 - imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej
 - realizacja
 - podpis w/w osoby
 - *b) wyłączenie spod napięcia lub określenie stężenia gazu:
 - imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej
 - realizacja
 - podpis w/w osoby
 - c) określenie sposobu kontroli miejsca prowadzenia prac po ich zakończeniu i wyznaczenie osób odpowiedzialnych:

Imię i nazwisko

1.
2.

Podpis :.....
Podpis :.....

5. Zezwalam na rozpoczęcie w/w prac / po złożeniu podpisów- pkt.4/

.....
(podpis Zarządzającego)

* - niepotrzebne skreślić

UWAGA: Zezwolenie powinno być przechowane w teczce:
„ **OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA**”

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

(SPAWANIE, CIĘCIE, LUTOWANIE, NAGRZEWANIE, PRACE Z OTWARTYM OGNIEM)

1. Nazwa i określenie pomieszczenia, w którym przewiduje się prowadzenie prac
 2. Właściwości pożarowe (* zagrożenie wybuchem) materiałów palnych występujących w pomieszczeniu (strefie):
 3. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego, miejsca prowadzenia prac na okres ich trwania (osłonięcie ich materiałów palnych stanowiących trwałe wystrój lub konstrukcję):
 4. Rodzaj i ilość podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia prowadzonych prac:
 5. Środki i sposób alarmowania Straży Pożarnej oraz osób znajdujących się w strefie zagrożenia w razie powstania pożaru:
 6. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego prowadzonych prac
 7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo /uprawnienia do wykonania/
 8. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli miejsca gdzie były prace po ich zakończeniu:
- stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar
- podpis kontrolującego*
- 8.1 Kontrole w pomieszczeniach niebezpiecznych pod względem pożarowym (zagrożenie wybuchem, palne elementy konstrukcyjne)
- a) kontrola po 4 godzinach po zakończeniu prac
- (uwagi i podpis osoby kontrolującej)*
- b) kontrola po 8 godzinach po zakończeniu prac
- (uwagi i podpis osoby kontrolującej)*

* - niepotrzebne skreślić

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI

1.....

2.....

Stalowa Wola dn.

ZARZĄDZENIE NR .../2022

Dyrektora Samodzielnych Publicznych Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej
- Powiatowego Szpitala Specjalistycznego - budynek „G” w Stalowej Woli
z dnia

**w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”
w budynku SPZ ZOZ w Stalowej Woli – budynek „G”**

Na podstawie:

- ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 620)
- § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. „w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów”

zarządzam co następuje:

§ 1

Z dniem wprowadzam do życia "Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego" stanowiącą załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w SPZZOZ w Stalowej Woli w myśl wymagań ustawowych sprawuje Dyrektor.

2. Szczegółowe zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w SPZZOZ w Stalowej Woli, ul. Staszica 4 w zakresie posiadanych kompetencji służbowych realizują wszyscy pracownicy.

3. Zakres działania różnych stanowisk w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz szczegółowe ustalenia bezpieczeństwa pożarowego określa "Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego".

4. Bezpośrednią odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów o ochronie przeciwpożarowej i przepisów przeciwpożarowych na stanowiskach pracy ponoszą wszyscy pracownicy w SPZZOZ w Stalowej Woli.

5. Wszyscy pracownicy niezależnie od zajmowanych stanowisk czy pełnionych funkcji zobowiązani są do:

- zapobiegania możliwości powstania pożaru
- brania czynnego udziału w akcjach ratowniczych,
- uczestniczenia w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- wykonywania zadań wynikających z obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz przestrzegania zasad określonych w instrukcji,
- wykonywanie poleceń przełożonych z zakresu realizowania zadań dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

§ 3

1. Inspektor ds. PPOŻ. i Pracownik ds. BHP zobowiązani są do przeprowadzania odpraw i szkoleń z podległymi pracownikami w terminie do dnia
- w celu zapoznania ich z treścią "**Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**" - w zakresie właściwego ich działania na stanowisku pracy (szczególnie w częściach ich dotyczących).
2. W szczególności Inspektor ds. ochrony ppoż. jak również osoba prowadząca sprawy BHP – ponoszą odpowiedzialność za zapoznanie wszystkich pracowników z treścią Instrukcji oraz wymaganiami ochrony przeciwpożarowej na zajmowanym stanowisku pracy.
3. Wszyscy pracownicy po zapoznaniu się z treścią Instrukcji złożą odpowiednie oświadczenie o tym że zostali z nią zapoznani - wzór oświadczenia określa załącznik Nr 1.
4. Składanie oświadczeń o których mowa w pkt. 3 dotyczy również pracowników nowoprzyjętych.

Zatwierdzam do użytku i przestrzegania:

.....
Dyrektor